

ZAHRANIČNÍ POLITIKA ČESKÉ REPUBLIKY

dokumenty

3/2007

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ

PREZIDENT ČESKÉ REPUBLIKY

**PROJEV PREZIDENTA ČR V. KLAUSE
V KONGRESU STÁTU ALABAMA
TVORBA LEGISLATIVY V ÉŘE, KDY OPĚT SÍLÍ NEDŮVĚRA
K JEDNÁNÍ SVOBODNÝCH OBČANŮ
(8.3.2007)**

Pro mě i moji delegaci je velkým potěšením a ctí být zde v Montgomery a mít příležitost promluvit k členům Kongresu státu Alabama.

Přijeli jsme právě včas. Velmi pozorně jsme sledovali zprávy o ničivém tornádu, které zasáhlo Alabamu minulý týden a je nám líto obětí této strašlivé katastrofy. Chci využít této chvíle, abych vyjádřil Vám a všem postiženým rodinám nejhlubší soustrast. Ačkoliv jsem navštívil USA již zhruba 50krát, teprve dnes poprvé mám možnost vidět právě Alabamu. Trochu ironicky řečeno, mohl bych říci, že jsem nebyl pozván. Až doposud. Velmi Vám za to děkuji.

Jsem tu jako prezident svobodné a demokratické České republiky, země, která se před 17ti lety zbavila komunismu, země, která rychle, hladce a bez zbytečných dodatečných nákladů překonala komunistické dědictví a transformovala se v normálně fungující parlamentní demokracii a tržní ekonomiku, země, která je opět integrální součástí svobodného světa, členem NATO a Evropské unie a dobrým přítelem Spojených států amerických.

Přijel jsem sem s významnou delegací, abych demonstroval naše přátelství s Vaší zemí, abych přispěl k intenzifikaci našich vzájemných kontaktů s jižními státy USA a také abych podpořil naši velmi aktivní českou komunitu v této oblasti.

Svou návštěvu zakončím zítra ve Washingtonu D.C. setkáním s viceprezidentem Cheneyem, ministrem obrany Gatesem, předsedkyní Sněmovny reprezentantů Nancy Pelosi a dalšími čelními americkými politiky.

Rád bych řekl několik slov o něčem, co jsme v éře komunismu postrádali. Na mysli mám svobodu, něco co právě Američané cení velmi vysoko, ačkoliv osobně nezažili její neexistenci či absenci. V alabamském Kongresu bych rád učinil několik poznámek k tvorbě práva a svobodě, založených na mé osobní zkušenosti z období komunismu a z mých politických funkcí v posledních sedmnácti letech. Jednou z nich byla i funkce předsedy Poslanecké sněmovny.

Normální způsob tvorby legislativy a vytváření institucí probíhá dlouhodobým vývojem, který trvá desetiletí nebo staletí za podmínky, že země má výhodu existence kontinuálního, nepřerušovaného, evolučního vývoje. Vaše země tyto podmínky měla, ale my – v České republice – jsme tak šťastní nebyli. Do roku 1918 jsme byli nesvrchovanou zemí uvnitř Rakousko-uherské monarchie. Poté – po relativně krátkou dobu – si moji předkové užívali velmi pozitivních a produktivních 20 let svobody. Pak přišel Hitler a okupoval zemi po šest let a po něm sovětské komunistické impérium po dalších 40 let. Tato iracionální verze totalitního režimu u nás trvala prakticky až do roku 1989.

Museli jsme začít od počátku. Naše tvorba legislativy po „sametové“ revoluci v listopadu 1989, kdy se komunismus definitivně zhroutil, byla následkem náhlé a zásadní systémové změny. Tvorba zákonů částečně tyto změny vedla, částečně je následovala.

Na import legislativy (k čemuž došlo např. ve východním Německu nebo v Iráku) jsme nespoleháli z několika důvodů. Neměli jsme žádnou modelovou zemi, kterou bychom si chtěli vzít za vzor, importovat cizí legislativu jsme nebyli nuceni a –

především – jsme dobře a včas pochopili, že občané naší země chtějí být „majiteli“ a „tvůrci“ svého legislativního procesu, svých zákonů, své Ústavy.

Neměli jsme příliš moc času, protože jsme si nemohli dovolit legislativní a institucionální vakuum. Museli jsme projít zrychleným vnitřním procesem tvorby práva, založeným na kombinaci standardního postupného vytváření zákonů a institucí a poněkud nestandardního radikálního konstruktivismu zákonů, organizovaného politiky odpovědnými za celý transformační proces. Byl jsem jedním z nich.

Nebyli jsme, přirozeně, schopni zvládnout toto přes noc a ani jsme nemohli čekat na vytvoření dokonalého systému. To by mohlo být – hypoteticky – dosažitelné v laboratorním experimentu, ale ne v demokratické společnosti s všemi jejími nedokonalostmi, soupeřícími idejemi a zájmy, se všemi politickými střety a lobováními. Nicméně, neexistuje žádná jiná cesta jak toho dosáhnout – za předpokladu, že chceme zachovat svobodnou a demokratickou společnost.

V současné době je transformace za námi a my už čelíme stejným problémům a výzvám jako jakákoliv jiná demokratická společnost. Musíme pokračovat v řešení nikdy nekončící otázky, zda chceme více nebo méně státu, zda chceme malou, omezenou legislativu nebo legislativu rozsáhlou, velkou. Jsem velmi frustrován, když vidím nebezpečnou tendenci současného světa upravovat pomocí zákonů všechno. Sílí přesvědčení: čím více zákonů, tím lépe. Všechno co není „zákonně upraveno“, se apriori považuje za podezřelé. S touto tendencí absolutně nesouhlasím, musím ale přiznat, že nejsem na „vítězné“ straně. Přinejmenším dnes v Evropě.

Můj další problém je spojen s módní a v současnosti politicky nesmírně propagovanou ideou globálního vládnutí, která si žádá supernárodní legislativu, legislativu, která překračuje národní hranice. Stojíme před volbou vybrat si mezi národními nebo mezinárodními (kontinentálními nebo celosvětovými) pravidly, zákony, standardy, institucemi. Na rozdíl od jiných vím, že nadměrná harmonizace a standardizace v nehomogenním území přináší vysoké náklady, což je něco, co velmi silně cítíme v EU. Tato záležitost je často diskutována pod heslem sociálního, environmentálního, či jiného dumpingu. V EU se také objevuje termín daňový dumping. Toto je pro mě další důležitá věc. Neznám údaje o podílu federální a státní legislativy ve Vaší zemi. Nicméně, v dnešní EU 75% legislativy přichází z Bruselu a pouze 25% legislativy je „vyrobena doma“, tj. je „vyprodukováno“ v jednotlivých členských státech EU. Přesně toto je důvodem pro mnoho současných sporů uvnitř EU, zvláště debat zabývajících se takzvanou euroústavou.

Doufám, že se zde něčemu naučím. Doufám, že se naučím jak uspět v omezení objemu legislativy ve světě, majícím velký sklon legislativu tvořit a že se naučím, jak je možné - v módě unifikace, standardizace a harmonizace - udržet legislativu blízko Vašim voličům, občanům Alabamy.

Jsem přesvědčen, že je naším úkolem začít měnit převažující názory této doby.

Děkuji Vám za pozornost.

Montgomery, Kongres státu Alabama

www.klaus.cz

**PREZIDENT KLAUS
ODPOVĚDĚL AMERICKÉMU KONGRESU
(21.3.2007)**

Prezident republiky Václav Klaus odpověděl na otázky Výboru pro energii a obchod Sněmovny reprezentantů amerického Kongresu, týkající se problematiky lidského působení na globální oteplování a klimatické změny, pro veřejné slyšení, které probíhá dnes 21. března 2007. Slyšení se zúčastní bývalý viceprezident Al Gore a Dr. Bjorn Lomborg (Copenhagen Business School).

Odpovědi Václava Klause zveřejňujeme v plném znění.

1. Pokud jde o to, zda a jak člověk přispívá ke klimatickým změnám a s vědomím povinností vůči našim občanům: co by podle Vašeho názoru měli zákonodárci brát v úvahu, když se zabývají klimatickými změnami?

Takzvané klimatické změny a zejména člověkem způsobené klimatické změny se staly jedním z nejnebezpečnějších argumentů směřujících k ovlivňování lidského chování a veřejné politiky na celém světě.

Mým cílem není dalšími argumenty přispět do vědecké klimatologické debaty o těchto jevech. Jsem však přesvědčen o tom, že vědecká debata na toto téma dosud nebyla dostatečně hluboká a seriózní, a že proto neposkytla zákonodárcům nesporný základ pro jejich rozhodování. To, co mě skutečně znepokojuje, je způsob, jakým jsou témata související s životním prostředím zneužívána různými politickými nátlakovými skupinami k útoku na principy, které jsou základem svobodné společnosti. Ukazuje se, že v diskusi o klimatických změnách nejsme svědky střetu různých názorů na životní prostředí, ale střetu názorů na lidskou svobodu.

Jako někdo, kdo prožil většinu svého života v komunismu, se cítím povinen říci, že největší hrozbou pro svobodu, demokracii, tržní ekonomiku a prosperitu na počátku 21. století není komunismus nebo jeho různé měkčí varianty. Komunismus byl nahrazen hrozbou ambiciózního environmentalismu. Tato ideologie hlásá, že jí jde o ochranu Země a přírody, a pod tímto sloganem – podobně jako kdysi marxisté – chce nahradit svobodný a spontánní vývoj lidstva určitým druhem centrálního (nyní globálního) plánování celého světa.

Environmentalisté považují své myšlenky a argumenty za nepopiratelnou pravdu a používají sofistikované metody manipulování médií a PR kampaní k tomu, aby vyvinuli na zákonodárce tlak k dosažení svých cílů. Jejich argumentace je založená na šíření strachu a paniky tvrzením, že je budoucnost světa vážně ohrožena. V takové atmosféře nutí zákonodárce přijímat neliberální opatření, zavádět svévolná omezení, regulace, zákazy a restrikce každodenních lidských aktivit a podřizovat občany všemocnému byrokratickému rozhodování. Řečeno slovy Friedricha Hayeka, snaží se zamezit svobodnou, spontánní „lidskou činností“ a chtějí ji nahradit svým vlastním, velmi sporným „lidským projektem“.

Myšlenkové paradigma environmentalistů je naprosto statické. Opomíjejí skutečnost, že příroda a společnost jsou v procesu neustálých změn, že neexistuje a nikdy neexistoval ideální stav světa, pokud jde o přírodní podmínky, klima, rozšíření živočišných druhů na Zemi atd. Popírají skutečnost, že se klima výrazně měnilo po celou dobu existence naší planety a že existují důkazy o podstatných klimatických fluktuacích i v historii, která je známá a zdokumentovaná. Jejich úvahy jsou založené na historicky krátkých a neúplných pozorováních a na datech, která nemohou

ospravedlnit katastrofické závěry, které dělají. Opomíjejí komplexitu faktorů, které určují vývoj klimatu, a obviňují současné lidstvo a celou industriální civilizaci z toho, že jsou těmi rozhodujícími faktory, které mohou za klimatické změny a další environmentální rizika.

Environmentalisté se soustřeďují na to, že člověk přispívá ke klimatickým změnám a požadují okamžitá politická opatření založená na omezování ekonomického růstu, spotřeby a lidského chování, které považují za hazardní. Nevěří v budoucí ekonomický vývoj společnosti, neberou v úvahu technický pokrok, ze kterého se budou těšit budoucí generace a ignorují dávno prokázanou skutečnost, že čím vyšší je bohatství společnosti, tím vyšší je kvalita životního prostředí.

Zákonodárci jsou tak nuceni podléhat této mediálně řízené hysterii, která se zakládá na spekulativních a nezvratných důkazy postrádajících teoriích. Přijímají nesmírně nákladné programy, které vedou k plýtvání omezenými zdroji proto, aby zastavili pravděpodobně nezastavitelné změny klimatu, které nejsou způsobeny lidským chováním, ale přirozenými jevy (jakým je například proměnlivá sluneční aktivita).

Moje odpověď na Vaši první otázku, tj. co by měli zákonodárci brát v úvahu, když se zabývají klimatickými změnami, je, že by se zákonodárci měli za všech okolností držet principů, na kterých je založena svobodná společnost. Neměli by právo volby a rozhodování přenášet od občanů na jakoukoliv nátlakovou skupinu, která tvrdí, že ví lépe než všichni ostatní, co je pro lidi dobré. Zákonodárci by měli chránit peníze daňových poplatníků a zabránit tomu, aby se jimi mrhalo na pochybné projekty, které nemohou přinést pozitivní výsledky.

2. Jak by vládní politika měla řešit výskyt a následky klimatických změn a do jaké míry by se měla soustředit na regulaci emisí skleníkových plynů?

Jakákoliv politika by měla realisticky zhodnotit potenciál, který naše civilizace má, v porovnání s působením přírodních sil, ovlivňujících klima. Je evidentním plýtváním zdrojů společnosti pokoušet se bojovat proti zvýšené sluneční aktivitě nebo pohybu oceánských proudů. Žádný zásah vlády nemůže zastavit to, aby se svět a příroda měnilo. Proto nesouhlasím s takovými projekty jakým je Kjótský protokol a podobné iniciativy, které stanovují arbitrární cíle, vyžadující ohromné náklady, bez realistických vyhlídek na jejich úspěch.

Jestliže přijmeme globální oteplování jako reálně existující jev, domnívám se, že bychom se jím měli zabývat úplně jiným způsobem. Místo beznadějných pokusů proti němu bojovat, bychom se měli připravit na jeho důsledky. Jestliže se atmosféra otepluje, nemá to jen výlučně negativní dopady. Zatímco některé pouště se mohou rozšiřovat a některé břehy oceánů mohou být zaplaveny vodou, ohromné části Země – dosud neobydlené kvůli drsnému, studenému klimatu – by se mohly stát úrodnými oblastmi, kde budou moci žít miliony lidí. Je také důležité si uvědomit, že žádná planetární změna nenastává přes noc.

Proto varuji před přijímáním opatření, založených na takzvaném principu preventivní opatrnosti, který environmentalisté používají jako ospravedlnění pro svá doporučení a jehož zřetelný přínos nejsou schopni prokázat. Zodpovědná politika by měla brát v úvahu alternativní náklady takovýchto návrhů, s vědomím toho, že nákladné a neúčinné environmentální politiky jsou přijímány na úkor jiných politik a že vedou k zanedbávání dalších důležitých potřeb miliónů lidí na celém světě. Každé politické opatření musí být založeno na analýze nákladů a výnosů.

Lidstvo už zažilo tragickou zkušenost s jedním velmi pyšným intelektuálním proudem, který tvrdil, že ví, jak řídit společnost lépe než spontánní tržní síly. Byl to komunismus a selhal, zanechal po sobě miliony obětí. Dnes se vynořil nový ismus, který tvrdí, že

je dokonce schopen řídit přírodu a skrze ní i člověka. Tato nadměrná lidská pýcha – stejně jako všechny předchozí pokusy – nemůže neselhat. Svět je komplexní a komplikovaný systém, který nelze organizovat podle environmentálního lidského projektu bez toho, aby se opakovala tragická zkušenost s plýtváním zdrojů, potlačováním svobody lidí a s ničením prosperity celé lidské společnosti.

Mým doporučením proto je věnovat pozornost tisícům maličkostí, které negativně ovlivňují kvalitu životní prostředí. A chránit a podporovat základní systémové faktory, bez nichž by hospodářství a společnost nemohly účinně fungovat – tj. zajistit lidskou svobodu a fundamentální ekonomické mechanismy, jakými jsou svobodný trh, fungující systém cen a jasně definovaná vlastnická práva. Ty motivují ekonomické subjekty k racionálnímu chování. Bez nich nemůže žádná vládní politika chránit občany, ale ani životní prostředí.

Zákonodárci by měli odolat volání environmentalistů po nových opatřeních, protože ve vědeckých debatách o klimatických změnách existuje příliš mnoho nejistot. Není možné řídit přírodní faktory, které způsobují klimatické změny. Negativní dopad všech navrhovaných opatření vůči ekonomickému růstu je na úkor všech dalších možných rizik, včetně těch environmentálních.

3. Jaký budou mít různé scénáře politického řešení této otázky, se kterými jste se setkal, vliv na národní ekonomiky, na spotřebitele, na vytváření pracovních míst a budoucí inovace?

Jestliže zákonodárci přijmou maximalistické environmentální požadavky, vliv na národní ekonomiky bude ničivý. Stimulovalo by to snad jednu velmi malou sféru ekonomiky, ale její větší část by se dusila uměle vytvořenými limity, nařízeními a restrikcemi. Míra růstu by poklesla a zásadně by byla snížena konkurenceschopnost firem na mezinárodních trzích. Mělo by to negativní dopad na zaměstnanost a tvorbu pracovních míst. Pouze racionální politika, která umožní spontánní přizpůsobování, může odůvodnit státní intervence.

4. Jaký dopad a účinnost budou mít politiky založené na principu „omez a obchoduj“ (tzv. „cap-and-trade policie“) na zmírnění hrozeb spojených s klimatickými změnami a naši schopnost čelit těmto hrozbám v budoucnu?

„Cap-and-trade policie“ jsou technickým nástrojem k dosažení cílů, které mají omezit znečištění, a to prostředky, které jsou aspoň částečně kompatibilní s tržními mechanismy. Mohou pomoci, pokud je celá myšlenka boje s globálním oteplováním racionální. Nedomnívám se však, že je celá idea boje proti klimatickým změnám emisními limity rozumná, a proto technické detaily její eventuální realizace mají pro mně zcela druhotný význam.

5. Jaká je morální zodpovědnost vyspělých zemí vůči zemím rozvojového světa? Měly by se vyspělé země pustit do programů, které významně omezí emise, zatímco rozvojové země mohou pokračovat v navyšování emisí v nezmenšené míře?

Morální povinností vyspělých zemí vůči rozvojovým zemím je vytvořit ve světě takové prostředí, které zajistí volnou směnu zboží, služeb a kapitálových toků, které umožní využívat komparativních výhod jednotlivých zemí a které bude stimulovat ekonomický rozvoj méně rozvinutých zemí. Umělé administrativní bariéry, limity a regulace zaváděné vyspělými zeměmi diskriminují rozvojový svět, omezují jejich ekonomický růst a prodlužují jejich chudobu a zaostalost. Environmentalistické návrhy jsou příkladem takových neliberálních opatření, která jsou pro rozvojové země škodlivé.

Nebudou schopny vypořádat se s limity a standardy, které ve světě zavádějí iracionální environmentální politiky, nebudou schopny převzít nové technologické standardy vyžadované antioteplovacím „náboženstvím“, jejich výrobky budou mít obtížný přístup na vyspělé trhy a v důsledku toho se propast mezi nimi a vyspělým světem bude dále rozšiřovat.

Je iluzí věřit tomu, že by radikální politiky proti klimatickým změnám mohly být omezeny pouze na vyspělé země. Jestliže budou politiky environmentalistů přijímány vyspělými zeměmi, dříve či později jejich ambice kontrolovat a řídit celou planetu přeroste v požadavek na omezení emisí na celém světě. Rozvojové země budou nuceny přijmout jejich iracionální cíle a omezení, protože „Země je na prvním místě“ a jejich potřeby jsou druhotné. Environmentalistická argumentace dává munci protekcionistům všeho možného, kteří chtějí eliminovat konkurenci přicházející z nově industrializovaných zemí. Proto morální povinností vyspělých zemí není zavádět programy tohoto typu.

KPR

**PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA**

**ČLÁNEK POSLANCE ONDŘEJE LIŠKY (STRANA ZELENÝCH)
PRO DENÍK PRÁVO
NAŠE POCHYBNOSTI SDÍLEJÍ I MNOZÍ V USA
(7.3.2007)**

Nedostatek informací, emotivní diskuse a argumentace příznivců i zastánců umístění radaru USA na našem území byly důvodem, proč jsem se rozhodl odjet do Spojených států. Během tří dnů jsem se setkal s třicítkou demokratických i republikánských politiků, nezávislých analytiků, vysokých funkcionářů a expertů vlády USA, kterých se tato otázka týká či o ní budou dokonce rozhodovat.

Setkal jsem se se zájmem, přátelským přijetím, aniž by se zakrývaly názorové rozdíly jedněch nebo druhých. Za nejdůležitější považuji fakt, že otázky, které si v České republice klademe, si kladou také američtí politici. A oni sami budou v příštích měsících vyžadovat, aby na ně administrativa George W. Bushe jasně odpověděla. Z rozhovorů vyplynulo několik základních zjištění.

Za prvé, zvláště demokratičtí poslanci v Kongresu USA nemají jasno, zda navrhované výdaje Agentury pro raketovou obranu podpoří, či nikoliv. Jejich postoj k této obraně je dlouhodobě a tradičně skeptický. Liší se v tom, zda ji mají zrušit úplně, či ji omezit na nejnutnější rozumnou míru. V minulosti již dosáhli toho, že původní megalomanský projekt hvězdných válek Reaganovy administrativy byl významně zredukován právě do současné podoby protiraketového deštníku. A podle naprosté většiny těch, s nimiž jsem se setkal, budou opět navrhovat rozpočtové škrty.

Jednou z nejzranitelnějších položek rozpočtu na rok 2008 je právě raketová obrana. Zda nakonec debata v Kongresu vyústí do významného, či jen malého snížení této části rozpočtu, je věc, kterou nedokázali odhadnout ani ti nejzkušenější.

Za druhé, důležitější než samotné financování raketové obrany je fakt, že teprve v souvislosti s debatou o rozpočtu se odehraje diskuse v samotných Spojených státech vůbec o potřebnosti a efektivitě této obrany. A samozřejmě také o tom, zda hrozby, kterým má čelit, nelze eliminovat efektivněji a možná i levněji jinak.

Za třetí, řada politiků a expertů jak z republikánského, tak demokratického prostředí si je vědoma, že se v minulých letech vinou Bushovy administrativy zhoršila spolupráce a komunikace přes Atlantik. Ač se Condoleezza Riceová snaží seč může, důvěra mezi oběma stranami byla dotčena a i přes viditelný posun současná administrativa jedná tak, jako by se nepoučila z hořkých zkušeností minulých let. Proto jsem se dotazoval, zda kolegové poslanci považují za žádoucí, aby se bezpečnostní otázky tohoto typu řešily společně se spojenci, tzn. především v rámci Severoatlantické aliance. Odpověď byla vždy kladná.

Považuji to tedy za společný cíl obou stran a je to pro mě důkaz, že v USA máme pro multilaterální politiku spojence. Jsou jimi demokratičtí a někteří republikánští kongresmani, nikoliv současná a v mnohém nepoučitelná administrativa George Bushe.

Za čtvrté, není kam spěchat. Diskuse v USA se očekává teprve v příštích měsících a její výsledky přijdou až na podzim tohoto roku. V té době se už ale bude přitápět pod kotlem prezidentského volebního klání jak v USA, tak v Rusku. Nelze tedy čekat žádné věrohodné strategické rozhodnutí v otázkách bezpečnosti. Bude-li příštím

prezidentem demokrat, přesto se mohou odpovědi na naše dnešní otázky významně lišit v případě, že zvítězí jestřábí demokratka Hillary Clintonová nebo Barak Obama, který například hlasoval již na počátku proti napadení Iráku.

Existuje i mnoho dalších závažných zjištění, která jsem si přivezl z návštěvy USA a která se sem vzhledem k omezenému prostoru nevejdou. Už dnes však lze říci, že naší hlavní snahou by mělo být zvěcnění tónu naší diskuse, neboť se ukazuje, že otázky, které si klademe, jsou oprávněné a zaměstnávají i naše spojence v Evropě a USA. Uvažujme v dlouhodobém horizontu a zabývejme se i tak závažnými věcmi, jako jsou politika vůči Iránu, jeho role na Blízkém východě, či bezpečnostními vztahy s Ruskem a Čínou. Nenechme si vsugerovat, že musíme rozhodnout ihned. Naopak, čas po prezidentských volbách v USA za dva roky bude očividně vhodnější.

Ondřej Liška, místopředseda Strany zelených
a předsedou Výboru pro evropské záležitosti PS P ČR

www.zeleni.cz

**PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
SENÁT**

**ČLÁNEK PŘEMYSLA SOBOTKY (ODS)
V DENÍKU PRÁVO
EUROPOLITIKŮM CHYBÍ ODVAHA
(27.3.2007)**

Právě uplynulý víkend přinesl vyvrcholení oslav 50. výročí podpisu Římských smluv, které položily základ pozdější Evropské unii. Osobně jsem měl příležitost zúčastnit se oslav v Římě, kde je pořádal italský Senát, a o den později v Bruselu, kde belgický král zorganizoval sympozium o budoucnosti Evropy.

Není sporu, že oněch padesát let jsou lety úspěchu. Prostor demokracie a prosperity se rozšířil z původních šesti na dnešních 27 států. Prohlubování a rozšiřování integrace na evropském kontinentě přineslo zapojeným zemím stabilitu, jistotu a také vyšší životní úroveň.

Na druhou stranu uvedené procesy zákonitě přinesly problémy, a jak se Unie zvětšovala, začaly se prohlubovat i ony. A zatímco o úspěších se rádo hovoří a dávají se za příklad, neúspěchy a problémy se jaksi zamlčují, právě díky jejich problematičnosti se otálí s řešením.

Právě tento moment mě na římském i bruselském fóru zaujal. Je asi logické, že při oslavách tak významných dostali přednost řečníci Unii oslavující a velebící. Ale ti samí politici, kteří hořeli zápalem pro další prohlubování integrace a jednu optimističtější vizi střídali druhou, se v praktické politice EU ošívají, když se mluví o uvolňování trhu se službami, s pracovními silami, když se mluví o rozšiřování schengenského prostoru.

A druhý významný moment - oslavující politici se většinou shodovali, že je potřeba přesvědčit občany členských zemí o výhodách postupující integrace. Přesvědčit za každou cenu, i za tu, že ty občany prostě vyměníme, chtělo by se s notnou nadsázkou a krutou ironií říci.

Padesát let postupující Unie je unikáním a velice úspěšným projektem. Ale chceme-li za dalších padesát let slavit stejné úspěchy, bezpečnou a prosperující Evropu, já říkám: "spěchejme nyní pomalu!".

O překotné završování integrace možná občané nemají zájem, možná se o ně ani nezajímají. Přišla doba, kdy víc než o ideách je potřeba mluvit o reformách, o tom, co skutečně založilo úspěch EU - tedy čtyři pilíře, čtyři ekonomické svobody, z nichž se postupem času staly jen pahýly v zajetí výjimek.

A více než otázka euroústavy a další politické integrace Unie jsou pro nás dnes důležité aktuální výzvy současnosti - energetická reforma, zemědělská reforma, bezpečnost a rozvoj vědy a výzkumu.

Ano, slavme, je co. Ale nezapomínejme, co dnešní důvody k oslavám způsobilo. Byla to odvaha, praktické kroky v liberalizaci evropského ekonomického prostoru a neuhýbání před problémy. Nechybí dnešním europolitikům vedle chuti slavit ještě něco?

MUDr. Přemysl Sobotka
předseda Senátu PČR

www.ods.cz

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

**PROJEV PŘEDSEDY VLÁDY ČR MIRKA TOPOLÁNKA
NA INAUGURAČNÍ KONFERENCI
PLATFORMY PRO EVROPSKOU REFORMU - MER
V BRUSELU
(6.3.2007)**

Vážené dámy, vážení pánové, milý Davide,

právě v těchto dnech slavíme výročí půlstoletí od uzavření Římských smluv. Proto dřív, než se dostanu k současnosti a budoucnosti EU, dovoluji mi alespoň krátce zhodnotit oněch padesát let.

Náš první prezident řekl, že státy se udržují těmi idejemi, na kterých vznikly. Myslím, že je to velice moudrá věta a i my si musíme stále připomínat hodnoty, na kterých bylo založeno původní Společenství uhlí a oceli. Byly jimi mír a prosperita. To se zdařilo, minulých padesát let přineslo starému kontinentu bezprecedentní období stability, míru a ekonomického růstu.

Nemyslím, že potřebujeme nové hodnoty a nové vize. Držme se těch, které nám přinesly úspěch. Važme si oné úžasné dobrovolné spolupráce svobodných lidí, která znamená mír a blahobyt. Kultivujme prostor této svobody, odstraňujeme zbytky bariér a diskriminací, mějme stále před sebou ty prosté, všem srozumitelné cíle Společenství uhlí a oceli. To by, myslím, měla náležitě ocenit i chystaná Berlínská deklarace k 50. výročí Římských smluv.

Mnozí dnes říkají, že globální svět je komplikovaný. Že Evropská unie proto vyžaduje daleko sofistikovanější mechanismy řízení. Že musíme „šlapat do pedálů“ politické unifikace, abychom nepadli z kola, jímž má být Unie. Přátelé, nevěřme tomu. Věřme původním hodnotám, nikoli touze po dokonalém a ještě dokonalejším formalismu. Velmi si cením onoho konzervativního hesla: To co je perfektní, je nepřítelem dobrého.

Hodně se dnes mluví o tom, že Evropská unie je v institucionální krizi. Přitom všechny instituce unie fungují. Společenství se úspěšně rozšířilo o deset členů a nyní o další dva, aniž by to způsobilo nějaké problémy. Evropská komise, evropský parlament, rada ministrů, všechny tyto orgány pracují a bez problémů přijímají rozhodnutí. Ptám se, kde je ta krize?

Přesto ale Evropu ohrožuje krize. Není to však krize institucí, není to krize formy. Je to krize obsahu. Problém není v tom, že by integrace byla málo hluboká, Evropa málo unifikovaná a rozhodovací mechanismy málo akceschopné. Přátelé, nemáte pocit, že se nám ve všem tom brilantním formalismu vytrácí cosi podstatného? Co to je? Není to náhodou svoboda?

Svoboda je přeci tou hlavní evropskou hodnotou. Svoboda je tím, čemu má sloužit evropská integrace. Svoboda se mění v oběť unifikace. Kvůli rozšiřování svobody chceme akceschopnou Evropu v 21. století. Když budeme všechny formální, institucionální, legislativní kroky Evropské unie hodnotit podle toho, zda zvětšují či zmenšují naši svobodu, nemůžeme podle mě udělat žádnou chybu.

Mnozí mají pocit, že Evropská unie je příliš těžkopádná. A něco na tom je. Ale proč je těžkopádná? To přece není proto, že má špatně nastavené mocenské převody, nebo slabý motor. Problém je daleko prostší: EU má příliš velkou mrtvou váhu. Vleče s sebou příliš mnoho regulací, příliš mnoho byrokracie, příliš neproduktivního přerozdělování.

My souhlasíme s tím, že EU nutně potřebuje reformu. Koneckonců tuto potřebu jsme si dali i do názvu. Jde však o to, z kterého konce má začít. Pokud se má začít tím, že k existující sumě regulací se přidají další, že se bude takzvaně „šlapat do pedálů“, že se bude posilovat převodová soustava distribuce moci, pak to podle nás není dobrá cesta. Jednoduše proto, že tím se opět zvyšuje ona mrtvá váha. Pohyb vpřed pak možná bude tlačěn větší silou, přesto však bude obtížnější.

Správná cesta podle nás je právě opačná. Potřebujeme ořezat vše zbytečné, co omezuje svobodu občanů i jednotlivých evropských vlád. Potřebujeme reformu zdola, nikoli shora. My nepotřebujeme silnější motor a lepší převody. Potřebujeme modernější, lehký vůz, nikoli zastaralý křižník silnic z minulé éry státu blahobytu.

Řečeno ekologickou terminologií, potřebujeme úspornější evropské vozidlo, které bude méně zatěžovat svobodné životní prostředí občanů a vypouštět méně eurobyrokratických zplodin.

My jsme přesvědčeni, že budoucnost Unie je v naplňování původních hodnot. V dokončení liberalizace vnitřního trhu, v narovnání vztahů mezi starými a novými zeměmi, v odstranění regulací, byrokracie a diskriminace.

Náš problém přece není v tom, že se nepodaří prosadit zvýšení minimálních spotřebních daní, nebo že neprojde takzvaná třetí generace lidských práv, která mají zaručovat vše, co nám sliboval už komunistický režim. Právě naopak.

Zatímco my se v Evropě dohadujeme, jak přinutit občany a firmy platit unifikované vyšší daně, přidáváme do, už beztak přeregulovaného, pracovního práva desítky dalších likvidačních povinností a sníme o chimérách státu blahobytu, reálná moc, která stále více nabývá především ekonomického charakteru, se postupně přesouvá do Asie.

Našimi budoucími vyzývatelem jsou Čína a Indie. Pokud se nevzpamatujeme a nevzpomeneme si, v čem je naše síla, bude Evropa za pár desítek let – a možná dříve – mocností třetího řádu. Ta síla přece není ve schopnosti psát složité Ústavy pro Evropu a vymýšlet nové byrokratické povinnosti. Je to síla svobody, která je v základu naší civilizace.

Když se Evropa před půl tisíciletím vydala na cestu vzhůru, když překonala středověké zaostávání za jinými civilizacemi, bylo to díky společenskému pluralismu, rozvíjejícímu se obchodu a novým technologiím. Ten recept je platný i dnes.

Tudy cesta opravdu nevede. Evropská ekonomika, někdejší tahoun světové prosperity, dnes sama nedokáže těžit z globálního boomeru a roste o pouhé 2,4 procenta. Ano, jsme bohatí. Zatím. Ale jak toto bohatství využíváme?

Platíme stále bobtnající byrokracii, která se nám „odvděčuje“ tím, že vytváří další nesmyslná nařízení a špatně alokuje peníze z našich daní. Omezujeme naše podnikatele zbytečnými povinnostmi, vysokými odvody, příkazy a zákazy, a tak je znevýhodňujeme v globální konkurenci.

Evropská unie stále neumožňuje všem svým členům rovnoprávný přístup na trh. Vůči novým členům přetrvávají diskriminace ve volném pohybu pracovních sil a nepodařilo se ani prosadit svobodnou výměnu služeb. Přitom právě volný společný trh je největší výhodou EU, z níž profitují všichni. Merkantilistická obava vlád některých starých zemí, že nováčci jim ujedí z jejich blahobytu nepatří do 21. století.

Většina evropských zemí přerozděluje kolem poloviny vyprodukovaného bohatství. Špatně cílenou sociální politikou si doma jen rozšiřujeme armády nezaměstnaných a lidí závislých na sociálních dávkách. Na úrovni EU platíme drahou a neefektivní společnou zemědělskou politiku, která nám tahá peníze z kapes, prodražuje potraviny, je nespravedlivá vůči novým členům EU a navíc drtí producenty ze zemí třetího světa.

Společná zemědělská politika je dobrým symbolem všeho, co trápí dnešní Unii. Neprospívá nám doma a navíc komplikuje vyjednávání v rámci WTO. Přitom to je přece organizace, jejímž prostřednictvím chceme prosazovat náš zájem na svobodném světovém obchodě. Jak ale můžeme být v tomto úsilí věrohodní, když globální obchodní výměnu sami tak brutálně deformujeme?

A jak mohou chudé země věřit naší upřímnosti jim pomoci, když jim takto účinně bráníme v tom, aby si pomohly samy? Zreformujme naši zemědělskou politiku a pro obyvatele třetího světa to bude znamenat víc, než naše humanitární pomoc.

Evropa je sice bohatá. Ale v podpoře vědy, výzkumu a inovací jako celek zaostává. Plně souhlasím s Evropskou komisí, že se musíme více zaměřit na inovace a nové technologie. Ale půjde to ztuha, pokud nezreformujeme neefektivní sociální systémy, jež spotřebovávají příliš mnoho prostředků. A zde už zdaleka takové nadšení nepanuje.

Jsme tedy bohatí. Ale pokud nezměníme dnešní trendy, budeme za pár desítek let relativně chudí. Evropa nutně potřebuje modernizaci. Což neznamená nic jiného, než vrátit se k našim tradičním hodnotám. Já říkám, že jsou tři: Za první SVOBODA, za druhé SVOBODA, za třetí SVOBODA.

Co tedy konkrétně musíme udělat, aby si Evropa udržela globální konkurenceschopnost a aby nám jednou naše děti nevyčetly, že jsme jim předali snědený krám?

Za první, nesmíme dopustit, aby debata o reformě institucí, o tužší politické integraci a daňové unifikaci opanovala veřejný prostor. Výzvou dneška je liberalizace.

Za druhé, musíme onu liberalizaci dotáhnout do konce. Dokončit budování společného trhu, zajistit všem rovný přístup ke čtyřem základním unijním svobodám.

Za třetí, v 21. století musíme pro podnikatele zajistit stejnou svobodu, jakou měli, řečeno s nadsázkou, ve století devatenáctém. To znamená snížit daně, odstranit zbytečné regulace, zjednodušit byrokracii a zrušit omezení, která evropské podnikatele diskriminují v globální konkurenci.

Za čtvrté, Evropa musí mít jasno v otázce svých společných hospodářských zájmů. Pokud chceme, aby ostatní liberalizovali obchod, aby chránili autorská práva a patenty, aby nezneužívali energetických zdrojů k politickému nátlaku, musíme být nejen jednotní. Zároveň také nesmíme být pokrytečtí, pokračovat v protekcionismu reprezentovaném zejména společnou zemědělskou politikou.

Za páté, EU musí zůstat otevřená pro nové členy. S jistou nadsázkou říkám, že Evropa je všude tam, kde platí evropské hodnoty. Nedopusťme, aby se EU ve falešných obavách ze ztráty sociálních jistot zapouzdřila a přestala plnit své civilizační poslání. To platí i pro země, jako je Turecko, pro státy Západního Balkánu, či Ukrajinu. Možnost stát se po splnění patřičných podmínek členy EU působí na tyto země jako motivační faktor, aby pokračovaly v reformách a stabilizačním úsilí.

Za šesté, musíme vytvořit podmínky pro plné uplatnění nám vlastního evropského individualismu. Potřebujeme více nových patentů, inovací, špičkových technologií. Potřebujeme vzdělávat - a také udržet - více špičkových odborníků. Jen tak můžeme překonat demografický růst a nižší ekonomické nároky zejména v asijských zemích a zvyšovat produkci rychleji, než to dokáže konkurence. Evropský způsob myšlení je tvůrčí, dejme mu tedy větší prostor.

Za sedmé, opusťme ideu evropské unifikace. Budoucnost Evropy je naopak v konkurenci. Unifikace se ocitla ve slepé uličce. Hlavním motivem zamítnutí Evropské ústavy voliči ve Francii a Holandsku byl strach z poklesu životní úrovně. Občané těchto zemí se prostě báli, že se jejich sociální výtoby budou „unifikovat“ s chudšími zeměmi. Celou situaci dost výstižně vyjádřil britský deník Financial Times

ve svém titulku: Zapomeňte na evropskou hymnu. Dejte nejdřív do pořádku ekonomiku

Evropská integrace zkrátka nemůže být cílem sama o sobě. Evropská integrace je přínosná jen tehdy, pokud je prostředkem, který slouží skutečnému cíli: zvyšování prosperity a kvality života občanů. To plně platilo v prvních dekádách evropských společenství, kdy se odbourávání obchodních bariér stalo mocným nástrojem rostoucí konkurence uvnitř společenství a tím i konkurenceschopnosti navenek. Poválečné bohatství Evropy není plodem unifikace, ale konkurence. To musíme mít stále na paměti a neustále zdůrazňovat.

Já, jako muž z východu, si možná tuto skutečnost uvědomuji lépe, než někteří lidé na západě. My jsme čtyřicet let žili ve společenství tak unifikovaném, jak se o tom nesní ani nejodvážnějším eurobyrokratům. V rámci RVHP konkurence prakticky neexistovala. Ale neexistovala ani prosperita. Jak říkají slova písně jedné české skupiny: „Už se nechcem nikdy vracet tam, kde nám bylo mizerně“. Opravdu nechceme. Nevstoupili jsme do EU, abychom mlčky přihlíželi těmto snahám a mlčet nebudeme.

My prostě víme, že cesta unifikace je neefektivní, a to jak uvnitř země, tak v mezinárodním společenství. Tuto znalost jsme draze zaplatili a nehodláme platit podruhé.

Ostatně i nedávná revize Lisabonské strategie je důkazem toho, že přístup „one size fits all“, prostě nefunguje. Pokud máme uskutečnit nutné reformy, musí mít demokratické vlády možnost volit vlastní postupy s ohledem na specifické domácí podmínky. Chápu, že pro vlády některých zemí, které narážejí na zuřivý iracionální odpor při jakékoli liberalizační snaze, by možná bylo pohodlnější přesunout odpovědnost za změny v sociální či rozpočtové politice na Brusel. Opět tu ale ocituji prezidenta Masaryka: „Má-li naše demokracie své nedostatky, musíme překonávat ty nedostatky, ale ne překonávat demokracii.“

Potřebujeme tedy Evropu demokratickou, Evropu flexibilní. Potřebujeme Evropu, která vytvoří společný rámec naší svobody, vymezí základní pravidla, ale ponechá na svých členech, jakou míru politické integrace si zvolí. Tím však rozhodně nemám na mysli tzv. vícerychlostní Evropu, kdy by skupina států postupovala v integraci hlouběji ale zároveň by přímo nebo nepřímo nutila „opozdilce“, aby se k jádru přidali, jinak zůstanou periferními členy druhé kategorie. Potřebujeme Evropu, v níž nikdo nikomu nebrání v hlubší integraci, ale na druhou stranu nikdo nikoho k hlubší integraci nenutí.

Taková flexibilní Evropa bude členské země spojovat, nikoli rozdělovat

Naplnění těchto cílů stálo a stojí na oné základní evropské hodnotě: na SVOBODĚ. Dnešní Evropu však zachvacuje iracionální strach ze svobody. Strach, že svoboda a konkurence ohrožuje dosažený blahobyt. Milí přátelé, toto není hra s nulovým koncem. O tom, že co jeden vydělá, o to musí ten druhý přijít. O tom, že úspěch jedněch je postaven na vykořisťování druhých. Odmítněme společně toto ideologické haraburdí. Oddanost svobodě přeci znamená hrát hru s kladným součtem. Hrajme hru win-win.

A přesně z tohoto důvodu si dnes velmi si vážím toho, že zde, na inaugurační konferenci MER, mohu stát po boku našich partnerů z Britské konzervativní strany. Strany s dlouhou demokratickou tradicí a globálním pohledem na svět. My jsme oproti tomu stranou mladou. Ale jsme stranou vyrostlou ze stejných starých kořenů konzervatismu a ekonomického liberalismu. A proto věřím v naše silné partnerství i do budoucna. Jsou to právě témata současnosti a budoucnosti Evropy, která nás

spojují, bez ohledu na rozdílnou historickou zkušenost našich stran. A ze stejného důvodu vím, že se naše řady rozšíří další partnery.

Nenechme se otrávit a bojujme za svobodu. Bojujme za svobodu navzdory tomu, že se nás někteří budou snažit označit za heretiky. Můj oblíbený spisovatel George Orwell řekl: „Svoboda znamená svobodně prohlásit, že dvě a dvě jsou čtyři. Jestliže toto je dáno, všechno ostatní z toho vyplyne.“ Těžko bych našel lepší pojmenování pro Evropu, o jakou usilujeme.

Úřad vlády ČR

**PŘEKLAD ROZHOVORU VICEPREMIÉRA MARTINA BURSÍKA
PRO RAKOUSKÝ DENÍK DER STANDARD
TEMELÍN VNÍMÁME JAKO REALITU
(15.3.2007)**

Zelení České republiky, kteří jsou od ledna ve vládě, akceptují jadernou elektrárnu Temelín sice s nevolí, ale přece. Jejich šéf, ministr životního prostředí Martin Bursík, varuje v rozhovoru s Robertem Schusterem před nežádoucími následky blokad hranic.

STANDARD: Co soudíte jako první zelený ministr životního prostředí a vyhlášený odpůrce jaderné energie o rakouské kritice Temelína a o blokadách hranic?

Bursík: Umím si to jistým způsobem představit, když v Rakousku existuje vyšší sensibilita vůči otázkám životního prostředí i rizikům jaderných elektráren. Chápu tedy Rakušany, ale blokády hranic nejsou řešením. Navíc existuje nebezpečí, že kvůli blokadám začnou podporovat jadernou energii také lidé s původně neutrálním postojem, kterým bude občas zabráněno překročit hranici.

STANDARD: Budou se čeští zelení ve vládě snažit, aby prosadili odpojení této jaderné elektrárny?

Bursík: Vnímáme tuto jadernou elektrárnu jako realitu, jakkoliv z toho nemáme radost. Argumenty, jimiž bylo obhajováno dokončení Temelína, nebyly korektní. Jako protitah nebyl například ukončen provoz severočeských hnědouhelných elektráren. Nebylo to ani tak, že by zemi bez Temelína hrozil nedostatek elektrického proudu. Právě naopak, Česká republika dnes patří k evropským zemím, které elektrický proud exportují. Vzhledem ke stálým nedostatkům je však efektivnost Temelína krajně podprůměrná.

Při koaličních jednáních jsme prosadili, že vláda neplánuje nové jaderné elektrárny. Současně je však také pravda, že odstoupení od Temelína sjednáno nebylo.

STANDARD: Nová rakouská spolková vláda však přesto trvá na takzvané „nulové variantě“, tedy na odpojení Temelína. Jak to bylo v Praze přijato?

Bursík: Byli jsme překvapeni. Zdá se mi, že to nějak patří k rakouské politice; politikové vědí, že veřejné mínění je velmi kritické vůči jaderné energii a zvláště k Temelínu. Myslím však, že ze strany Rakouska to nyní nebude na pořadu jednání. Byl bych rád, kdybychom navázali mnohem užší spolupráci v souvislosti s jinými tématy v oblasti ochrany životního prostředí a získávání energie, kde je Rakousko velmi silné. Míra, v níž jsou v Rakousku využívány obnovitelné zdroje, například biomasa k topení, je enormní. Chceme se podílet na těchto zkušenostech a já mám velký zájem o spolupráci.

STANDARD: Nakolik se rozcházejí stanoviska expertů obou zemí, která hodnotí dosažené bezpečnostní standardy Temelína tak, jak byly dohodnuty v dohodě z Melku?

Bursík: Poskytl jsem českému ministerstvu zahraničních věcí expertní analýzu mého ministerstva, v níž se upozorňuje na to, že by ve dvou konkrétních případech mohly existovat určité námitky – mimo jiné u bezpečnostních ventilů. Dokud však není formulována oficiální výhrada ze strany Rakouska, nedá se o ničem jednat. Jakmile

bude tato výhrada prezentována, budu se zasazovat o to, abychom svým povinností dostáli.

STANDARD: Nejen na jadernou energii, ale i na plánovaný systém protiraketové obrany USA mají čeští zelení názor, který se liší od obou partnerů ve vládě. Mohlo by se toto pro zelené stát otázkou koalice?

Bursík: Vyjádřili jsme podmínku, že vláda USA musí prohlásit, že chápe tento systém jako součást budoucího obranného systému NATO. Kromě toho musí souhlasit také naši partneři v Radě NATO a v EU. Potom by bylo radarové zařízení pro nás přijatelné. O systému protiraketové obrany není v koaliční smlouvě nic uvedeno, naše další setrvání ve vládě bychom tedy tímto nepodmiňovali.

www.zeleni.cz

**TISKOVÝ BRIEFING PŘEDSEDY VLÁDY ČR MIRKA TOPOLÁNKA
A MINISTRA ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ SLOVENSKE REPUBLIKY JÁNA KUBIŠE
V PRAZE
(16.3.2007)**

Martin Schmarcz, ředitel tiskového odboru Úřadu vlády ČR (dále MS): Dobrý den, dámy a pánové, já vás vítám na krátkém briefingu po pracovním setkání předsedy české vlády pana Mirka Topolánka a slovenského ministra zahraničí pana Jána Kubiše. V úvodu vás pan ministr Kubiš a pan premiér Topolánek krátce seznámí se závěry jednání, poté bude prostor pro maximálně dva dotazy. Nyní dávám slovo panu ministrovi Jánovi Kubišovi. Prosím.

Ján Kubiš, ministr zahraničních věcí Slovenské republiky (dále JK): Ďakujem veľmi pekne. Pán predseda vlády, ja som v prvom rade veľmi vďačný za to, že sa môže uskutočniť táto oficiálna návšteva, ktorá vlastne potvrdzuje ten vysoký rytmus našich stykových akcií, ktoré len zase zdôrazňujú nadštandardný charakter našich vzťahov. Já som veľmi rád, že sme aj počas nášho stretnutia mali možnosť prerokovať také najzákladnejšie otázky, ktoré stoja pred našimi bilaterálnymi, ale aj mezinárodnými vzťahmi súčasnosti. Využil som príležitosť, a chcem to urobiť aj tu, aby som poďakoval za to, že napr. ČR umožnila Slovenskej republike skladovať svoje núdzové zásoby pre prípad nejakých náhlých situácií energetických surovín, a to je zase len jeden z dôkazov ako spolu dobre vychádzame, táto absolútna dôvera. Vyprávali sme si pochopiteľne o otázkach Schengenu, jednoducho sme potvrdili, že pre obyvateľov a občanov oboch našich štátov nemôže existovať nič lepšieho, než keď aj v tejto súvislosti jednoducho zmiznú akékoľvek náznaky hraníc k 1. 1. 2008. Já som potvrdil pevné odhodlanie vlády SR, ak by tomu tak bolo, poďakoval som tak isto za ochotu a pripravenosť našich českých kolegov pomôcť nám v prípade, keby sme takúto pomoc potrebovali. Hovorili sme o otázkach víz, pokiaľ ide o cestovanie do USA a ocenili sme súčasné kroky či už legislatívy, ale aj administratívy, ktoré by nas mohli priviesť k takémuto bezvízovému styku. My očakávame, že sa budeme môcť zaradiť do šiku tých ostatných členských štátov EÚ, ktoré už dneska profitujú z bezvízového styku. Očakávame tak isto ich pomoc a ich solidaritu s nami v tomto úsilí. Vyprávali sme sa o hospodárskej spolupráci, o kultúrnych vzťahoch, hovorili sme o niektorých medzinárodných otázkach, takže, možno veľmi stručne určité shrnutie. A chcem ešte raz poďakovať za túto možnosť oficiálnej návštevy so širokou škálou stykových podujatí a rozhovorov, ktoré som mal. Ďakujem, pán predseda vlády.

MS: Nyní má slovo pan premiér české vlády pan Mirek Topolánek.

Mirek Topolánek, předseda vlády ČR (dále MT): Děkuji, pane ministře. Vážené dámy, vážení pánové, já myslím, že dokladem toho, jak často se vidíme, je, že se vidíme opět po týdnu, protože jsme se s panem ministrem naposledy viděli na Evropské radě v Bruselu ve čtvrtek a v pátek. A toho se také týkala určitá reflexe zasedání Evropské rady, a řekl bych, úspěšný společný postup, nejenom našich dvou zemí, ale zemí, většinou nových, které měly trochu problém s tím velmi ambiciózním cílem Evropské komise a německého předsednictví, a byli jsme to právě my, a naše země, které nakonec umožnili Anžele Merkel a německému předsednictví tento ambiciózní cíl, za cenu, samozřejmě, kompromisu do

závěrečných ujednání Evropské rady dostat. To, že se Evropská unie, a její země, zavázaly do roku 2020 snížit emise CO₂ o 20 % a to, že se zavázaly k závaznému parametru naplnění 10 % využívání biopaliv a to, že EU v průměru sníží nebo zabezpečí podíl obnovitelných zdrojů energií na energetickém mixu ve výši 20%, jsou cíle, které jsou velmi ambiciózní a my jsme k nim, ať se to bude zdát paradoxní, přispěli právě proto, že jsme dosáhli pro naše země zhodnocení toho našeho potenciálu pro obnovitelné zdroje a zhodnocení stavu podílu obnovitelných zdrojů, a proto jsme vůbec tento úspěšný výsledek umožnili. Ta druhá věc, o které jsme hovořili, a kterou, myslím, pan ministr, který jinak řekl drtivou většinu z těch našich rozhovorů, z toho obsahu, je, samozřejmě, spolupráce Visegrádské 4. Slovensko je nyní předsednickou zemí Visegrádu, my po nich to žezlo budeme přebírat. A hovořili jsme se o spolupráci ve Visegrádské 4 a hovořili jsme o tom, jakým způsobem využít našeho českého předsednictví v 1. pololetí roku 2009, předsednictví Evropské radě, pro naplnění společných zájmů Visegrádské 4, což by mohlo být i obsahem českého předsednictví v příštím roce, které právě převezmeme od našich kolegů. Ty diskuse jsou vždycky velmi konkrétní, velmi přátelské, a já k tomu v této chvíli, co řekl pan ministr, nemám více co dodat.

MS: Prosím, nyní je prostor pro vaše dva dotazy, které se týkají česko-slovenských vztahů. Televize Markíza.

Martin Maruniak, televize Markíza: Já by som sa opýtal oboch pánov. Pán minister, vy ste hovorili o nejakých problémoch, respektive, problematických okruhoch, ktoré teraz ste začali riešiť. Môže byť konkrétnejší?

MT: To jsou dvě různé věci, ne?

JK: Spoločné otázky, to nie sú problematické otázky. Ale spoločné otázky, ktoré máme, a je to napr. rozvoj energetiky. Nás spoločne zaujíma energetická bezpečnosť, či už v rámci EU, ale pochopiteľne jednotlivé naše krajiny. My dneska si stavíme, ako vláda, určité ambiciózne ciele, hovoríme napr. o rozvoji aj jadrovej energetiky. Spomínalo sa tu na závery Európskej rady, ktoré nás smerujú na využívanie obnoviteľných zdrojov energie, ako k tomuto budeme pristupovať. A my sme sa vyprávali napr. o týchto okruhoch, že to nie sú problémy v tom zmysle, že by vznikaly nejaké rozpory, ale sú to otázky, ktoré chceme riešiť aj spoločnými krokmi a spoluprácou.

Martin Maruniak, televize Markíza: Môžete byť konkrétnejší vo vzťahu k Schengenu, alebo k tým americkým vízám, máte nejaký spoločný postup, respektive, u pána ministra Schwarzenberga ste hovorili o tom, že česká strana je pripravená v prípade nejakých problémov pomôcť.

MT: Tak, já myslím, že vstup do Schengenského prostoru a bourání těch závor na Silvestra 2007 má tak hlubokou symboliku, že spolupráce pana ministra Kaliňáka a pana ministra Langeru je bezprostřední. Myslím si, že je stanoven harmonogram, jsou téměř po dnech kontrolovány úkoly, to jak na české straně, tak, samozřejmě, ve Slovenské republice. Víme, kde jsou ty problémové body, a ty se budeme snažit vyřešit a to, že ty problémové body můžeme řešit společně, to je jenom výhoda toho, že jsme schopni spolu bezproblémově komunikovat. Já details neznám, vím, že Slovenská republika, protože má zabezpečovat vnější schengenskou hranici, to má,

nepochybně, komplikovanější jak ČR, která je vnitřní zemí budoucího Schengenského prostoru. Nicméně, to je oblast, kde probíhá naprosto bezprostřední a velmi úzká komunikace, a to je dobře. Co se týká víz – myslím si, že ten společný postup už jsme dávno zahájili. Byla vytvořena koalice pro vízovou rovnoprávnost a to, že se nám podařilo dosáhnout toho, že americký kongres tu věc projednává, zabývá se jí, to je jedna věc. Na druhou straně náš společný postup v EU, protože to znamená, samozřejmě, i případné změny v rámci bezvízového styku zemí EU, nějakého nového přístupu USA. Ta jednání probíhají, my konzultujeme společný postup, protože máme absolutně totožný zájem.

MS: Prosím, poslední dotaz.

Redaktorka, Slovenská televize: Hovořili jste o umístění radarů na území ČR?

MT: Já se přiznám, že jsme spolu seděli spolu dost dlouho, a tu věc jsme neřešili, mimo jiné také proto, a to si myslím, že chápe i slovenská strana, že vlastně k ničemu oficiálnímu ještě nedošlo a čekáme všichni na nótu, kterou ČR odešle jako odpověď na americkou nótu. Potom, samozřejmě, a o tom jsme si krátce něco řekli, ČR bude mít zájem, aby svým sousedům, mezi které patří i Slovenská republika, tento zájem oficiálně oznámila, seznámila ty země se všemi aspekty té projednávané věci, protože to, jestli na českém, a případně polském, území bude umístěna protiraketová obrana, o tom rozhodnou parlamenty příslušných zemí možná někdy za rok. Nicméně, sluší se, a já jsem to slíbil, že ta informovanost a to, o co vlastně jde a co by to znamenalo pro společnou obranu evropských zemí, o tom v momentě, kdy vůbec oficiálně začneme jednat s Američany, tak o tom budeme, samozřejmě, informovat i slovenskou vládu, slovenského premiéra, slovenský lid.

JK: Je to tak, můžem len potvrdiť.

MS: Dámy a pánové, já vám děkuji za pozornost.

Úřad vlády ČR

**PROHLÁŠENÍ PŘEDSEDY VLÁDY ČR M. TOPOLÁNKA
K PŘÍPRAVĚ BERLÍNSKÉ DEKLARACE
(22.3.2007)**

Vzhledem k opakujícím se dezinterpretacím postoje vlády k přípravě Berlínské deklarace považuji za nutné sdělit následující:

Česká vláda nezaslala německému předsednictví žádnou oficiální stížnost. Pouze jsem prostřednictvím svého prostředníka Jana Zahradila 19. března po jednání s prezidentem Václavem Klausem odpověděl na dopis zmocněnce německé spolkové kancléřky Uwe Corsepie, abych sdělil názor na přípravu Berlínské deklarace. Šlo o tři body:

1. Informoval jsem německou stranu, že ČR bude při podepisování Berlínské deklarace zastupovat prezident Václav Klaus. Zároveň jsem vyjádřil politování nad absencí otevřené debaty o tomto textu stejně jako nad tím, že jsme dosud neobdrželi celý text deklarace. V důsledku toho nebude moci vláda přijmout žádné oficiální stanovisko. Česká pozice se bude moci utvořit teprve po obdržení kompletního textu, například během jednání Rady EU v Berlíně. Vyjádřil jsem naději, že debata nad evropskou ústavou bude probíhat jiným způsobem.

2. Vyjádřil jsem překvapení nad tím, že podle (zatím neoficiálních) informací má být deklarace signována pouze německou kancléřkou Merkelovou, předsedou Evropské komise Barrosem a předsedou EP Pötteringem. V tom případě bychom to brali tak, že německé prezidentství přebírá plnou odpovědnost za text deklarace a je na členských státech včetně ČR, jak jej budou interpretovat.

3. V souvislosti s předchozím bodem jsem sdělil německému předsednictví, že pokud bude v textu zmínka o tom, že do voleb do EP v roce 2009 mají být obnoveny základy, na kterých stojí EU, nebudeme si to vykládat jako explicitní ani implicitní závazek vztahující se k ústavnímu procesu. Vyjádřil jsem také jménem ČR přání, aby v textu nebylo konkrétní datum vůbec zmiňováno.

Považuji za potřebné k tomu ještě doplnit, že o účasti prezidenta Václava Klause na Evropské radě v Berlíně bylo rozhodnuto dlouho dopředu na základě naší vzájemné dohody, podle které se premiér účastní v tomto pololetí dvou summitů s exekutivním charakterem a prezident slavnostního summitu v Berlíně. Toto rozdělení kompetencí vychází z ústavy a bylo běžnou praxí i za minulých vlád. Během posledního jednání Evropské rady v Bruselu jsem také během pracovní večeře informoval přítomné hlavy delegací, že Berlínskou deklaraci bude podepisovat prezident Václav Klaus.

Úřad vlády ČR

**ČLÁNEK PREMIÉRA M. TOPOLÁNKA
PRO DENÍK MF DNES
NEROZMĚŇUJME EVROPU NA DROBNÉ
(23.3.2007)**

Evropa slaví padesát let od podpisu Římských smluv. Mnozí se v té souvislosti ptají, jaký nový obsah dát evropské integraci, jaké nové cíle před ni postavit, jaké nové poselství sdělit občanům. Myslím, že nic takového nepotřebujeme. Držme se hodnot, na kterých původní společenství vzniklo: míru, bezpečí, prosperity, svobody.

Už náš první prezident Masaryk říkal, že státy se udržují těmi ideály, na kterých vznikly. Původní cíle evropské integrace jsou natolik silné, natolik nosné, natolik univerzální, že přetrvaly padesát let a klidně vydrží i další staletí. Vše, co k nim může být (uměle) přidáno, bude slabší, méně inspirující, hůře obecně sdílené.

Původní evropské cíle obsahují základní hodnoty, bez nichž lidský život ztrácí zásadním způsobem kvalitu. To, že dnes tyto cíle považujeme za samozřejmost, by nás rozhodně nemělo vést k tomu, abychom zapomínali, které kameny tvoří skutečné základy evropské integrace: mírová spolupráce bývalých nepřátel a zdůraznění role volného trhu jako nejúčinnějšího nástroje všeobecné prosperity.

Ani jedna ze základních hodnot nebyla po druhé světové válce samozřejmá. Důvěra mezi národy Evropy byla silně otřesena. Volný trh měl tvrdé odpůrce jak v nastupujícím socialismu, tak v přetrvávajícím merkantilistickém protekcionismu. Přesto otcové zakladatelé dokázali dát Evropskému společenství dynamiku, která přetrvává dodnes. Uspěli navzdory špatným historickým zkušenostem, navzdory konfrontaci s ideologickou mašinerií impéria zla.

Tento úspěch navzdory osudu je oním zásadním poselstvím, které bychom měli sdělit občanům mírové a prosperující Evropy. Cokoli dalšího je malichernou snahou prosadit své aktuální politické cíle na pozadí historického úspěchu. Zmínky o globálním oteplování, o reformě institucí, o sociálních právech třetí generace - a potenciálně o x dalších věcech - pouze rozměňují ducha evropské integrace a zbytečně vnášejí mezi členské země EU rozkol.

Samozřejmě, každý by rád do oslavy těch padesáti let přidal něco svého, něco, co on sám pokládá právě teď za důležité. Ale to připomíná snahu pejska s kočičkou upéct dort z co největšího množství ingrediencí. Držme se raději toho, co se osvědčilo a co nás spojuje, než abychom se vydali cestou experimentů, u nichž je dopředu zřejmé, že nás budou pouze rozdělovat.

Mír, bezpečí, prosperita, svoboda. To nejsou malé cíle - a zároveň jde o cíle, které nejsou nikdy splněny, a tedy ani vyčerpány. Evropu čeká dlouhá cesta posilování své vlastní bezpečnosti. Nyní není sama schopna bránit se teroristickým hrozbám, natož obstát v ostrém válečném konfliktu, a je prakticky zcela odkázána na pomoc USA. Na mezinárodním poli je EU stále slabým hráčem.

Rovněž tak je třeba hodně udělat pro dlouhodobé záruky prosperity. Není dokončena plná liberalizace vnitřního trhu, nejsou odstraněny diskriminace v přístupu ke čtyřem základním svobodám, bariéry v podnikání, zbytečné regulace a byrokracie. Unie také musí být jednodušší a silnější při hájení svých globálních obchodních zájmů. Ambice, odvaha, úspěch, tato slova znějí dnes Evropou. Ano, mějme ambici a odvahu úspěšně naplňovat původní a stále živé ideály evropské integrace. Povznesme se nad aktuální ideologické rozpory a poměřujme budoucnost oním úctyhodným půlstoletím. Nerozměňujme Evropu na drobné.

**TISKOVÁ KONFERENCE PŘEDSEDY VLÁDY ČR M. TOPOLÁNKA
PO JEDNÁNÍ DELEGACÍ DÁNSKÉHO KRÁLOVSTVÍ A ČESKÉ REPUBLIKY
V HRZÁNSKÉM PALÁCI
(24.3.2007)**

Martin Schmarcz, ředitel tiskového odboru Úřadu vlády ČR: Dobré odpoledne, dámy a pánové, já vás vítám na tiskové konferenci po jednání delegací Dánského království a České republiky. S jeho výsledky vás seznámí premiér vlády Dánského království pan Rasmussen a český premiér Topolánek. Jako první má slovo premiér české vlády pan Topolánek.

Mirek Topolánek, předseda vlády ČR: Děkuji. Já jsem velmi rád, že premiér Rasmussen na své cestě do Berlína se krátce zastavil v Praze. Měli jsme osobní setkání, potom setkání delegací, a nakonec pracovní oběd. Takže, měli jsme fakticky několik hodin na to, abychom si sdělili své pozice v celé řadě otázek. Samozřejmě, že jsme nemohli nezmínit i jeho cestu do Berlína, Berlínskou deklaraci, zbytečný rozruch kolem české pozice. Myslím si, že oslava 50ti let od Římských smluv bude velmi důstojná, a v tomto smyslu jsme se na tom jistě shodli. Daleko hlubší diskusi jsme věnovali tomu, co bude následovat. To je, samozřejmě, práce na institucionálních reformách, na smlouvě, která by upravovala nebo redefinovala tu pozici, která nebyla doposud schválena. A mluvili jsme také, samozřejmě, o aspektech, které provázejí tento smluvní rámec, jako je případné rozšíření EU, reformy s tím související apod. Diskutovali jsme o celé řadě otázek, které máme společné. Myslím si, že Dánsko i ČR jsou země, které jsou současně v EU a současně v NATO. Diskutovali jsme o zkušenostech se základnou v Grónsku. Myslím, že postoj Dánska v tomto směru je stejný jako postoj ČR. Diskutovali jsme některé ekonomické otázky, ale tady žádné problémy nemáme. Vzájemný obchod roste velmi významným tempem a bilance je vyrovnaná. Těšíme se vzájemné důvěře v ekonomické oblasti. Diskutovali jsme, samozřejmě, celou řadu dalších otázek, kromě jiného i o naší touze vstoupit do schengenského prostoru. A myslím si, že to jednání bylo velmi zajímavé a velmi otevřené.

Martin Schmarcz, ředitel tiskového odboru Úřadu vlády ČR: Nyní má slovo předseda vlády Dánského království pan Rasmussen.

Anders Fogh Rasmussen, předseda vlády Dánského království: Ještě jednou děkuji za vřelé přivítání, pane premiére. Chtěl bych také poděkovat za tu příležitost přijetí a možnosti diskutovat během naší zastávky na cestě k oslavám 50. výročí EU, které se odehraje v Berlíně. Chtěl bych říci, že naše bilaterální vztahy jsou vynikající. Vážím si velice úzké spolupráce s ČR jak ve strukturách EU, tak i ve strukturách NATO. A co jsem obzvláště potěšen, že skutečně vzrůstají a kvetou obchodní vztahy mezi našimi oběma zeměmi. Budeme v Berlíně, jak už zde bylo naznačeno, slavit 50. výročí uzavření Římských smluv, což je v podstatě 50. výročí EU. Myslím si, že bude co slavit, protože za těch posledních 50 let evropský projekt doznal skutečně význačných, úspěšných výsledků, ať se to týká rozšíření EU, ať se to týká toho, že jsme vytvořili kontinent míru, kontinent svobody a prosperity, ať se to týká vytvoření jednotného společného trhu, ze kterého nyní těží jak staré, tak i nové členské státy. Co se týče budoucích výzev EU, myslím si, že mezi ně patří velice známá traktovaná témata, jako např. klimatické změny, environment obecně, samozřejmě, také

bezpečnost obyvatel. A myslím si, rovněž i snaha o to, aby evropští občané hovořili silnějším hlasem nebo byli více slyšet na mezinárodní scéně. Také jsme hovořili o Ústavní smlouvě, vyměnili jsme si svoje názory. Co se týče pozice či názoru Dánska, myslíme si, že Ústavní smlouva je dobrý dokument, že představuje docela dobrý rámec pro spolupráci 27 členských států, který je lepší než současná dohoda z Nice. Chtěli bychom, a preferovali bychom, velice rychlý proces. Chtěli bychom, aby se politicky tento dokument a všechny tady tyto negociace odehrály do konce tohoto roku s tím, že by výhledově tato smlouva byla schválena do roku 2009, tedy do evropských voleb. Další blok naší diskuse se týkal energetiky, energetické politiky a zde bych chtěl rovněž vyjádřit svoje potěšení nad tím, že jsme se dohodli, že mezi ČR a mezi Dánskem by měla být těsnější spolupráce na poli energetiky.

Martin Schmarcz: Dámy a pánové, nyní je čas pro vaše dva až tři dotazy vzhledem k tomu, že jednání se malinko protáhlo a pan premiér Dánského království odlétá do Berlína. Prosím, Česká televize.

Bohumil Vostál, redaktor, Česká televize: Dotaz v angličtině.

Anders Fogh Rasmussen: V Dánsku jsme zvyklí na kritickou debatu, co se týká konkrétních evropských záležitostí. Jistě víte, že v roce 1992 občané Dánska odmítli Maastrichtskou smlouvu. V roce 2000 to zase byla měna euro, kterou odmítli. To znamená, jsme zvyklí na tuto kritickou debatu. Na druhé straně, podle posledních průzkumů, vypadá to tak, že většina Dánů podporuje evropský proces a uvědomuje si nutnost vzájemné spolupráce v rámci nadnárodních struktur. A uvědomili jsme si, že jeden druhého potřebujeme. To znamená, tyto dvě věci nejdou k sobě v protikladu nebo neodporují si. A co se týče konkrétně Berlínské deklarace, myslím si, že zde nebude žádný problém s jejím schválením. My považujeme její text za velice dobrý, stručný, jasný.

Mirek Topolánek: Já na to musím reagovat, protože ta otázka byla zavádějící a fascinuje mě, že Česká televize má detailní znalosti z rozhovoru Angely Merkel jak se mnou, tak s Václavem Klausem, protože ta otázka byla položena velmi negativně. Musím říci, že ty rozhovory byly velmi pozitivní. Mimochodem, součástí té naší diskuse byla diskuse i o té dánské cestě EU, která vůbec nebyla jednoduchá. A myslím si, že ten dánský příklad je pro nás zajímavý, a já jsem pouze žádal, aby tak, jako oni potřebovali nějaký čas na to, aby akceptovali některé evropské realie, tak ten čas my chceme, samozřejmě, také.

Martin Schmarcz: Prosím, další dotaz.

Lucie Petrová, ČTK: Dobrý den. Já bych měla dvě otázky. Jedna je na našeho pana premiéra, jak se dívá na ten dánský názor, že by Dánsko chtělo novou Ústavní smlouvu do roku 2009, kdy ČR bude předsedat EU? Pokud vím, tak vy jste nechtěli, aby toto např. bylo v té deklaraci. A druhá otázka je pro dánského premiéra, kdy Dánsko plně otevře pracovní trh Čechům? Děkuji.

Mirek Topolánek: Je zcela evidentní, že do roku 2009, kdy jsou volby do Evropského parlamentu, musí být vyřešeny některé doposud nevyřešené otázky, které smlouva z Nice neřeší. To, jestli to má být řešeno novou Ústavní smlouvou, nebo renegociovanou Ústavní smlouvou, nebo nějak jinak, to my nepředjímáme. Ten

termín, ovšem, v tomto smyslu na změnu některých záležitostí akceptujeme. Co se týče té poslední pasáže Berlínské deklarace, naše vysvětlení obnovení společného základu EU my chápeme, v rámci toho naše pochopení Berlínské deklarace, jako návrat k původním hodnotám, a v tomto smyslu s tím textem souhlasíme.

Anders Fogh Rasmussen: Nejprve bych chtěl podotknout, že jsem plně pro volný pohyb pracovní síly v Evropě. Za druhé bych chtěl také říci, že přístup na dánský trh je naprosto volný za předpokladu splnění jedné podmínky, a to je, aby zahraniční dělníci nebo pracovníci pracovali za stejných podmínek jako domácí dánští pracovníci, a je to hlavně proto, abychom zabránili jakékoliv diskriminaci vůči těm nově příchozím, tedy cizím zaměstnancům. Chtěl bych ještě dále zdůraznit, že pracovní sílu potřebujeme, protože v Dánsku, co se týče zaměstnanosti, tak máme nezaměstnanost na velice nízké úrovni, potřebujeme pracovní sílu a chtěl bych tedy zdůraznit, že čeští pracovníci jsou v Dánsku vítáni.

Mirek Topolánek: My jsme ten problém, samozřejmě, řešili. Myslím si, že Dánové jsou v tomto smyslu dále než my, protože oni minimální mzdu zrušili. Myslíme si, že to je správná cesta, a s tím souvisí, samozřejmě, i obava z platového dumpingu nově příchozích zaměstnanců a ten jejich postoj, přestože usilujeme o zrušení moratoria na volný pohyb pracovních sil, tak ten jejich postoj chápeme.

Martin Schmarcz: Dámy a pánové, děkuji oběma premiérům a děkuji vám za pozornost.

Úřad vlády ČR

**ZNĚNÍ BERLÍNSKÉ DEKLARACE
PROHLÁŠENÍ U PŘÍLEŽITOSTI 50. VÝROČÍ PODPISU ŘÍMSKÝCH SMLUV
(ČESKÁ A ANGLICKÁ VERZE)
(25.3.2007)**

Obsah dokumentu, který u příležitosti 50. výročí podpisu Římských smluv přijali 25. března 2007 představitelé Evropské unie.

**Berlínská deklarace
Prohlášení u příležitosti 50. výročí podpisu Římských smluv**

Evropa byla po staletí ideou, nadějí na mír a porozumění. Tato naděje se stala skutečností. Sjednocení Evropy nám umožnilo žít v míru a blahobytu. Přineslo pospolitost a překonalo rozdíly. Každý člen napomohl ke sjednocení Evropy a k posílení demokracie a právního státu. Lásce ke svobodě, kterou projeví lidé ve střední a východní Evropě, vděčíme za to, že nepřírozené rozdělení Evropy je nyní s konečnou platností věcí minulosti. K evropské integraci jsme dospěli na základě poznání z krvavých střetů a z minulosti plné utrpení. Dnes žijeme společně tak, jak to nebylo možné nikdy předtím.

My, občané a občanky Evropské unie, jsme sjednoceni k našemu prospěchu.

I.

V Evropské unii uskutečňujeme své společné ideály: nejdůležitější je pro nás člověk. Jeho důstojnost je nedotknutelná. Jeho práva jsou nezadatelná. Ženy a muži mají stejná práva.

Usilujeme o mír a svobodu, demokracii a právní stát, o vzájemnou úctu a odpovědnost, o blahobyt a bezpečnost, toleranci a účast, o spravedlnost a solidaritu.

Způsob, jakým společně žijeme a pracujeme v Evropské unii, je jedinečný. Tato skutečnost se projevuje v demokratickém spolupůsobení členských států a evropských institucí. Evropská unie je založena na rovnoprávném a solidárním soužití. Tak umožňujeme spravedlivé vyvážení zájmů členských států.

V Evropské unii ctíme svébytnost a rozmanité tradice jejích členů. Otevřené hranice a živoucí pestrost jazyků, kultur a náboženství nás obohacují. Mnohých cílů nemůžeme dosáhnout osamoceně, nýbrž pouze společnými silami. Úkoly si mezi sebe dělí Evropská unie, členské státy a jejich regiony a obce.

II.

Stojíme před velkými výzvami, které se nezastaví na hranicích jednotlivých států. Naší odpovědí je Evropská unie. Pouze společně můžeme svůj evropský společenský ideál uchovat i v budoucnu pro blaho všech občanů a občanek Evropské unie. Tento evropský model v sobě spojuje hospodářský úspěch a sociální odpovědnost. Společný trh a euro nás činí silnými. Tak můžeme rostoucí celosvětovou provázanost ekonomiky a stále větší hospodářskou soutěž na mezinárodních trzích utvářet podle svých hodnotových představ. Bohatství Evropy

spočívá ve vědomostech a dovednostech jejích obyvatel; ty jsou klíčem k růstu, zaměstnanosti a sociální soudržnosti.

Společně budeme potírat terorismus, organizovanou trestnou činnost a nedovolené přistěhovalectví. Budeme hájit právo na svobodu a občanská práva i v boji proti jejich odpůrcům. Rasismus a xenofobie nesmějí už nikdy dostat šanci.

Zasazujeme se o to, aby se konflikty ve světě řešily mírovou cestou a aby se lidé nestávali oběťmi války, terorismu nebo násilí. Evropská unie chce podporovat svobodu a rozvoj ve světě. Chceme potlačit chudobu, hlad a nemoci. V tomto úsilí chceme i nadále zaujímat vedoucí úlohu.

Chceme společně postupovat v oblasti energetické politiky a ochrany klimatu a přispět k odvrácení globální hrozby, kterou představuje změna klimatu.

III.

Evropská unie bude i v budoucnu stavět na své otevřenosti a současně na vůli svých členů společně posilovat vnitřní rozvoj Evropské unie. Evropská unie bude i nadále prosazovat demokracii, stabilitu a blahobyt za svými hranicemi.

Sjednocením Evropy se splnil sen předchozích generací. Naše dějiny nám připomínají, že tento úspěch je třeba uchovat pro budoucí generace. Proto je třeba, abychom politickou podobu Evropy neustále přizpůsobovali době. Proto jsme dnes, 50 let po podpisu Římských smluv, jednotní v úsilí postavit do voleb do Evropského parlamentu v roce 2009 Evropskou unii na obnovený společný základ.

Neboť víme, že Evropa je naší společnou budoucností.

Declaration on the occasion of the fiftieth anniversary of the signature of the Treaties of Rome

For centuries Europe has been an idea, holding out hope of peace and understanding. That hope has been fulfilled. European unification has made peace and prosperity possible. It has brought about a sense of community and overcome differences. Each Member State has helped to unite Europe and to strengthen democracy and the rule of law. Thanks to the yearning for freedom of the peoples of Central and Eastern Europe the unnatural division of Europe is now consigned to the past. European integration shows that we have learnt the painful lessons of a history marked by bloody conflict. Today we live together as was never possible before.

We, the citizens of the European Union, have united for the better.

I.

In the European Union, we are turning our common ideals into reality: for us, the individual is paramount. His dignity is inviolable. His rights are inalienable. Women and men enjoy equal rights.

We are striving for peace and freedom, for democracy and the rule of law, for mutual respect and shared responsibility, for prosperity and security, for tolerance and participation, for justice and solidarity.

We have a unique way of living and working together in the European Union. This is expressed through the democratic interaction of the Member States and the European institutions. The European Union is founded on equal rights and mutually supportive cooperation. This enables us to strike a fair balance between Member States' interests.

We preserve in the European Union the identities and diverse traditions of its Member States. We are enriched by open borders and a lively variety of languages, cultures and regions. There are many goals which we cannot achieve on our own, but only in concert. Tasks are shared between the European Union, the Member States and their regions and local authorities.

II.

We are facing major challenges which do not stop at national borders. The European Union is our response to these challenges. Only together can we continue to preserve our ideal of European society in future for the good of all European Union citizens. This European model combines economic success and social responsibility. The common market and the euro make us strong. We can thus shape the increasing interdependence of the global economy and evergrowing competition on international markets according to our values. Europe's wealth lies in the knowledge and ability of its people; that is the key to growth, employment and social cohesion.

We will fight terrorism, organised crime and illegal immigration together. We stand up for liberties and civil rights also in the struggle against those who oppose them. Racism and xenophobia must never again be given any rein.

We are committed to the peaceful resolution of conflicts in the world and to ensuring that people do not become victims of war, terrorism and violence. The European Union wants to promote freedom and development in the world. We want to drive back poverty, hunger and disease. We want to continue to take a leading role in that fight.

We intend jointly to lead the way in energy policy and climate protection and make our contribution to averting the global threat of climate change.

III.

The European Union will continue to thrive both on openness and on the will of its Member States to consolidate the Union's internal development. The European Union will continue to promote democracy, stability and prosperity beyond its borders.

With European unification a dream of earlier generations has become a reality. Our history reminds us that we must protect this for the good of future generations. For that reason we must always renew the political shape of Europe in keeping with the times. That is why today, 50 years after the signing of the Treaties of Rome, we are

united in our aim of placing the European Union on a renewed common basis before the European Parliament elections in 2009.

For we know, Europe is our common future.

www.vlada.cz, eu2007.de

**PROJEV PŘEDSEDY VLÁDY ČR M. TOPOLÁNKA
V PARLAMENTU MAĎARSKÉ REPUBLIKY
(29.3.2007)**

Vážený pane předsedo, vážené paní poslankyně, vážení poslanci,

je mi ctí vystoupit na půdě maďarského parlamentu. Nebudu mluvit dlouho, rád bych ponechal většinu času na vaše otázky. Ostatně evropská politika je čím dál tím více domácí politikou, takže to mohu brát i tak, že jsem si od debaty s českými poslanci odskočil diskutovat s poslanci maďarskými.

Budu mluvit zejména o bilaterálních vztazích a o společné politice Visegrádské čtyřky v rámci EU. Tedy o tématech, která jsou z tradičního pohledu otázkami zahraničně politickými, avšak je přeci jen třeba odlišit politiku v rámci EU od styků s zeměmi mimo unii.

Vztahům s Maďarskem přiřkládáme velký význam a oceňujeme jejich bezproblémovost. Prakticky mezi námi neexistují otevřené, nevyřešené otázky. Máme zájem na dalším rozvoji vztahů ve všech oblastech. O kvalitě našich vztahů svědčí fakt, že ačkoli nemáme s Maďarskem společnou hranici, v naší zahraničně-politické koncepci schválené vládou je Maďarsko řazeno mezi sousední země. Mluvíme o „čestném sousedství“. S potěšením konstatuji, že tento výraz není pouze prázdnou floskulí.

Co se týká vzájemného obchodu, ten se vyvíjí mimořádně dynamickým způsobem. Od roku 2004 je Maďarsko je 10. největším obchodním partnerem ČR s podílem 2,7 % na zahraničním obchodu České republiky.

Z celkového obrátu zhruba 4 miliardy euro je český přebytek necelých 470 milionů. Nicméně loni poprvé růst maďarského exportu předstihl dynamiku importu z Česka. Takže si myslím, že obchodní vztahy jsou vyrovnané a rovnoprávné.

O té vyváženosti svědčí i to, že maďarští investoři v Česku jsou aktivnější, než čeští v Maďarsku.

Dobré bilaterální vztahy nám umožňují soustředit se na prosazování společných zájmů v EU. Česká republika se nyní připravuje na převzetí předsednictví Visegrádské čtyřky právě od Maďarska. Během našeho předsednictví chceme v hospodářské oblasti klást důraz především na energetiku, spolupráci v orgánech EU a v dalších mezinárodních organizacích, zejména WTO.

Vítáme iniciativu zemí V4 směřující k rozvoji východní dimenze Evropské sousedské politiky, tedy regionu, který dlouhodobě patří mezi priority české zahraniční politiky. Jsme toho názoru, že východní region si v rámci politiky sousedství zaslouží stejnou pozornost a míru alokovaných zdrojů jako dnes preferovaný středomořský region.

Co se týká spolupráce v rámci V4 obecně, jsme toho názoru, že je zapotřebí soustředit se na konkrétní témata, v nichž se můžeme shodnout na společném postupu a ten pak prosazovat v rámci celé EU. Podařilo se to nedávno při rozšiřování Schengenského prostoru, kdy jsme spolu s ostatními zeměmi zabránili jeho posunutí na léta 2010, 11, 12, či ještě dále.

Věřím, že se nám podaří najít více takových témat, která bude V4 schopna razantně a jednotně prosazovat. Protože s tím stojí a padá význam této organizace.

Česká republika se nyní připravuje na předsednictví EU v první polovině roku 2009. Mottem našeho předsednictví je „Evropa bez bariér“. Jde nám o odstranění diskriminací vůči novým zemím, o plné prosazení čtyř základních unijních svobod, o liberální obchodní politiku a o zvyšování konkurenceschopnosti. Myslím, že to jsou

témata Maďarsku velmi blízká. Dalšími prioritami budou energetická bezpečnost a udržitelný rozvoj.

Česko i Maďarsko mají zájem na dokončení plné liberalizace vnitřního trhu unie. Bylo to vidět například při nedávném přijímání směrnice o službách, kdy obě země patřily ke státům, které prosazovaly liberálnější znění.

Obě naše země také čelí omezením volného pohybu osob a služeb na trzích některých původních členských států EU. Je v našem zájmu spolupracovat na tom, aby tato omezení byla co nejdříve odstraněna.

Co se týká evropské integrace obecně, dáváme přednost „Evropě projektů“, to znamená konkrétním výsledkům před obecnými proklamacemi. Podporujeme zejména takové projekty, jakými jsou energetická bezpečnost, řešení problému migrace, podpory výzkumu a vývoje.

Z našeho pohledu se EU nenachází ani v politické ani v institucionální krizi. Proto by bylo chybou při reformě institucí preferovat rychlost na úkor kvality. Je třeba upřednostnit dlouhodobou perspektivu EU před momentálními politickými zájmy. Kromě toho je nemyslitelné, aby nový institucionální rámec petrifikoval nerovné postavení starých a nových zemí. Institucionální změny nesmějí odsunout do pozadí nutnost plné liberalizace EU.

Reforma institucí se nemůže omezit jen na technologii mocensko-politického rozhodování. Podle nás by se měla soustředit zejména na podporu politik, které zvýší bezpečnost a konkurenceschopnost EU v globálním měřítku.

Je pro nás rovněž důležité, aby debata o reformě institucí neodsunula do pozadí otázku dalšího rozšiřování EU. Jsme názoru, že rozšiřování je základem civilizační mise EU a přispívá k šíření prostoru stability a prosperity. Evropská unie by proto bez ohledu na podobu nového smluvního uspořádání měla najít způsob, jak fungovat s větším počtem členů než dnes.

Je důležité, aby dveře do EU zůstaly otevřené všem, kdo splní tvrdé přístupové podmínky. Uvedu jako příklad Turecko. Proces přijímání standardů EU je pro tuto zemi bolestný a rozhodně nebude ukončen během pár let. I takto odlišná země si však zaslouží dostat férovou šanci. Nesplnění daných slibů by bylo špatným signálem pro Turecko, pro další státy ve Středomoří a na Blízkém východě, ale i pro další směřování EU samotné.

Zvláštní pozornost věnujeme průběhu negociačního procesu s Chorvatskem. Pokud půjde vše podle plánu, bude to právě česká vláda, kdo bude Chorvatsko přijímat do unie. Na chorvatských hranicích by se však proces rozšiřování EU neměl zastavit. Bez integrace celého západního Balkánu bude tento region nadále zdrojem nestability. Jsem rád, že v tomto máme s Maďarskem stejný názor. Nyní je důležité dořešit status Kosova a Česká republika plně podporuje návrh a časový plán Martti Ahtisaariho. Je také třeba podporovat udržení proreformní a proevropské vlády v Srbsku, která povede zemi do EU a bude spolupracovat s ICTY.

Mohl bych se nyní věnovat názorům české vlády na další otázky, jakými jsou vztah k Ruské federaci, k protiraketové obraně, či k otázce lidských práv ve světě, ale to nechám na vaše případné dotazy. Rád vám na ně odpovím. Ale kdybyste se třeba neptali, tak nechci tento svůj projev neúměrně protahovat.

Na závěr mi dovoluťe ocitovat slova filosofa Francois de la Rochefoucaalda: „Jak má člověk vědět, co chce od budoucnosti, když neví přesně, ani co chce v přítomnosti?“ Myslím, že to je příhodné zakončení projevu věnovaného debatě o Evropské unii.

Děkuji Vám za pozornost.

Úřad vlády ČR

**MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH
VĚCÍ**

**PROHLÁŠENÍ MZV ČR
K "PARLAMENTNÍM VOLBÁM" V ABCHÁZII
(12.3.2007)**

Dne 4.3. 2007 se konaly tzv. „parlamentní volby“ v Abcházii. Ministerstvo zahraničních věcí ČR v této souvislosti vyjadřuje i nadále plnou podporu mírovému řešení „zamrzlých konfliktů“ na základě principů suverenity a územní celistvosti Gruzie v rámci mezinárodně uznaných hranic. Uvedená akce nepřispěla k řešení krize v tomto regionu a je v rozporu se snahou o politický dialog mezi zúčastněnými stranami.

Průběh, organizaci a výsledky „parlamentních voleb“ v Abcházii, jakož i orgány, které vznikly na základě těchto voleb, považujeme za nelegitimní. Volby v tomto regionu Gruzie mohou být platné pouze po zajištění bezpečného a důstojného návratu všech uprchlíků do svých domovů.

Vyzýváme všechny strany, aby respektovaly existující dohody a zahájily politický dialog s cílem mírového řešení abcházského konfliktu.

MZV

**PROHLÁŠENÍ MZV ČR
K REPRESÍM VŮČI PŘEDSTAVITELŮM
BĚLORUSKÝCH OBČANSKÝCH INICIATIV
(26.3.2007)**

Dne 25.3. 2007 se v Minsku konaly oslavy „Dne vůle“, resp. dne vzniku samostatné Běloruské lidové republiky v roce 1918. V souvislosti s touto událostí došlo k zadržení cca 70 představitelů občanských iniciativ Běloruska. Někteří byli napadeni a zbiti příslušníky pořádkových policejních sil režimu A. Lukašenka.

Průběh událostí ještě jednou potvrdil podstatu a charakter nedemokratického režimu A. Lukašenka, který i nadále odmítá seriózní diskusi s představiteli politické opozice a občanských iniciativ. Všechny signály současného režimu a snahy o navázání spolupráce s Evropskou unií se ve světle těchto událostí jeví jako falešné.

Vyzýváme k okamžitému propuštění všech politických vězňů a zadržených osob u příležitosti oslav „Dne vůle“ a k respektování lidských práv a demokratických hodnot v Bělorusku.

MZV

**ČESKÝ PŘEKLAD ROZHOVORU REDAKTORKY BARBARY TÓTHOVÉ
S MINISTREM SCHWARZENBERGEM
V RAKOUSKÉM DENÍKU DER STANDARD
RAKOUSKO BY NÁM MĚLO BÝT VDĚČNÉ
(28.3.2007)**

STANDARD: Český prezident Václav Klaus se pokoušel zabránit Vašemu jmenování do úřadu s tím argumentem, že jste coby poloviční Rakušan předpojatý. Vaše návštěva ve Vídni byla jakási zkouška stability. Cítil jste se být rozpolcený?

Schwarzenberg: Vůbec ne. Politika by se neměla brát příliš romanticky. Jsem jako obchodní ředitel, s tím rozdílem, že nikoli nějaké automobilky ale jedné země. Jsem zaměstnanec České republiky a dělám svoji práci, nic víc.

STANDARD: Do jaké míry to pomáhá nebo škodí, když má politik více než jednu identitu.

Schwarzenberg: V o co více zemí se dokážete vcítit, o to lepší to je. Je to tedy obrovská výhoda. Jen by člověk měl být k sobě a k ostatním i upřímný.

STANDARD: Když jste řekl „vcítit se“ – Rakousko právě prověřuje možnost podání mezinárodní žaloby kvůli Temelínu . Máte i proto pochopení?

Schwarzenberg: Velmi malé. Za prvé neexistuje žádný skutečný důvod pro takovou žalobu. Za druhé se proto nedostává patřičného fóra. Temelín není evropský nýbrž bilaterální problém. Jestliže nejsme schopni jej vyřešit, je mi to velice líto.

STANDARD: Ale český premiér Mirek Topolánek sám navrhoval posunout melkský proces na mezinárodní úroveň.

Schwarzenberg: K tomu by muselo Rakousko podepsat dohodu, která proto byla nadefinována v melkském procesu. Rakouský spolkový kancléř k tomu v Praze zaujal kladné stanovisko, rakouská ministryně zahraničí mi v pondělí sdělila, že s tím nemám počítat, protože by do toho chtěla zapojit rozhodčí instanci. Byli jsme tedy ve skutečnosti vrženi opět zpět k bodu jedna.

STANDARD: Vy se právě teď v České republice zasazujete o umístění radaru jako součást raketového obranného deštníku plánovaného USA. Občané jsou proti tomu, proč jste Vy pro?

Schwarzenberg: Jelikož jsem přesvědčen o tom, že raketová obrana přispěje k bezpečnosti USA a Evropy. Můžeme si spočítat, kdy se nejrůznější státy dostanou do stadia, že budou schopny vyrobit interkontinentální rakety. Na to bychom měli být připraveni.

STANDARD: Rusko to vnímá jako provokaci. Je obava z návratu studené války oprávněná?

Schwarzenberg: Ruská federace se úpěnlivě snaží rozšířit svůj potenciál v oblasti raket. Domnívám se, že to byl spíše pokus Vladimíra Putina chytit příležitost za pačesy a otestovat, jak daleko sahá solidárnost mezi Evropou a USA. Navíc existuje pořád ještě názor, že Rusko má v oblasti zemí bývalého východního bloku určité právo se vměšovat. Je to názor, se kterým se nemohu ztotožnit.

STANDARD: V solidárnosti s USA je Česko a Polsko na předních místech. Musíte si nechat líbit tu výtku, že jste předsunutou vojenskou základnou USA?

Schwarzenberg: Od koho?

STANDARD: I Rakousko to sleduje s obavami.

Schwarzenberg: Neutrální Rakousko by nám mělo být vlastně vděčné, že bude zahrnuto pod tento ochranný štít.

STANDARD: Odkud pramení ta zvláštní přátelskost Česka vůči Americe? Německá spolková kancléřka Angela Merkelová, která sama pochází z Východu, je v tomto případě podstatně distancovanější.

Schwarzenberg: Prostě a jednoduše je to z toho důvodu, že Američané se poptali nikoli v Berlíně, ale v Praze. Obě strany jsou ochotny jednat – nic více v tom momentálně není. Možná si Američané uvědomují, že v České republice nejsou tak silné antiamerické reflexy jako v zemích, které byly vybudovány pomocí Marshallova plánu a které byly v posledních čtyřiceti letech chráněny americkými zbraněmi. Jak říkával můj pradědeček: Proč proti mě něco má, nikdy jsem pro něj přeci nic dobrého neudělal.

STANDARD: Nedávno jste se vyjádřil v tom smyslu, že Evropa dneška Vám připomíná Rakousko včerejška. Do jaké míry?

Schwarzenberg: Rakousko nade vše, když jen chce – to platí i pro Evropu. Jsme příliš pomalí, neschopní se včas reformovat. To jsou ty méně potěšující společné rysy. To potěšující je barevnost. Evropa má za sebou velmi záslužnou minulost, pro stejnou budoucnost musíme být podstatně liberálnější, otevřenější – například u trhu práce.

STANDARD: Rakousko však hodlá v tomto případě trvat do roku 2011 na přechodném období.

Schwarzenberg: Toto právo Vám bylo vyhrazeno. Pod společným tlakem – po pravici pan Strache, po levici pan Tumpel – bude pravděpodobně zachováno.

STANDARD: K české vnitřní politice: jaké jsou šance pro reformu ústavy, která by znemožnila politický pat, který nastal nedávno?

Schwarzenberg: Doufám, že k tomu dojde až trochu opadnou vášně a vládní strana a opozice najdou rozumnou atmosféru pro jednání. V současné době je to přeci jen trochu napjaté.

STANDARD: V Rakousku se dvě velké politické stany hádají rovnou v koalici.

Schwarzenberg: My jsme začali současně. Jak se to tak pěkně říká? Podle jejích plodů byste ji měli poznat. Uvidíme, která vláda toho dokáže více.

STANDARD: Nedávno vznikla iniciativa, která by Vás chtěla navrhnout jako kandidáta na prezidenta. Láká Vás návrat na Hradčany?

Schwarzenberg: Momentálně pracuji v místě, které je položeno ještě výše než Pražský Hrad – v Černínském paláci, sídle ministerstva zahraničních věcí.

MZV

**ROZHOVOR REDAKTORŮ DAMIRA FRASE A FRANKA HEROLDA
S MINISTREM SCHWARZENBERGEM
V NĚMECKÉM DENÍKU BERLINER ZEITUNG (V NĚMČINĚ)
GENOSSE FÜRST
(31.3.2007)**

Guten Morgen Herr Schwarzenberg. Ist die Anrede überhaupt korrekt? Mit welchem Titel sollen wir Sie ansprechen?

Das ist mir völlig wurscht. Sie können Herr Minister sagen oder Herr Schwarzenberg.

Vielleicht Fürst?

Das bin ich auch. Dann halt Fürst, wenn es Sie freut. Mir ist das wirklich wurscht wie sonst was.

Sie haben gar keine Allüren, die man dem europäischen Hochadel so gerne nachsagt?

Was hilft mir das heute, seien wir mal ehrlich.

Glamour?

Glamour? Wenn man 25 oder 30 ist und zumindest noch hofft, dass sich ein Filmstarlet nach einem umdreht, dann schätzt man Glamour. Wenn man aber 70 ist und diese Hoffnung aufgegeben hat, taugt der Glamour zu nichts mehr.

Kennen Sie die proletarisch-adelige Kombination, die Wolf Biermann für Sie erfunden hat?

Der Genosse Fürst! Ich habe Wolf Biermann wahnsinnig gern. Ich halte ihn für einen interessanten Dichter, der wichtig und sehr gut ist.

Und trifft die Charakteristik vom Genossen Fürst auf Sie zu?

Mich sollen gefälligst die anderen beurteilen. Ich kann mir selbst gegenüber nicht objektiv sein. Im Tschechischen haben wir ein sehr schönes Sprichwort. Das geht so: "Sam sobe jezek kaderav" - "Sich selbst sieht der Igel lockig". Wenn man das weiß, dann sollte man sich jegliche Betrachtungen oder Beurteilungen seiner selbst ersparen.

Haben Sie die Debatte um die Verleihung der Ehrenbürgerwürde Berlins an Wolf Biermann verfolgt?

Leider nein. Mir hat nur jemand gesagt, dass es eine Debatte gegeben hat. Blöderweise muss ich jetzt so viele Unterlagen lesen, dass ich nicht mehr dazu komme, solche interessanten Sachen zu verfolgen.

Letztendlich hat man sich geeinigt und ihm die Ehrenbürgerwürde verliehen.

Es wäre auch eine Schand' gewesen, wenn es anders gekommen wäre.

Wir wollen mit Ihnen einen weiten Bogen durch die Geschichte schlagen. Ihre Familie musste 1948 Prag verlassen.

.damals waren wir schon gar nicht mehr in Prag, sondern auf dem Lande. Unser Haus war seit Anfang 1948 vermietet an die erste israelische Botschaft der Welt. Das

hat meine Mutter damals organisiert. Ich kann mich erinnern, wie am Tag der Unabhängigkeitserklärung Israels dort der Davidstern aufgezogen wurde.

Wie würden Sie Ihren Fortgang mit einem Wort beschreiben?

Wenn ein Kind mit zehn Jahren seine Heimat verlässt, dann ist das zunächst ein Trauma.

Würden Sie den Begriff "Vertreibung" dafür verwenden?

Nein. Wir sind nicht vertrieben worden. Das ist nicht wahr. Im Gegenteil: Ich glaube, das Regime war mehr interessiert daran, meinem Vater einen längeren festen Aufenthalt zuzuweisen - in einem wirklich sicheren Raum. Deswegen sind wir ja auch so schnell wie möglich verschwunden. Das war angesichts des Regimes, das installiert wurde, der einzig mögliche Weg, die Familie zu retten.

Können Sie akzeptieren, wenn Sudetendeutsche von "Vertreibung" sprechen?

Was im Jahr 45 passiert ist, war natürlich eine Vertreibung. Es ist ein Blödsinn, das zu bestreiten. Ich war immer dafür, dass man die Sachen bei ihrem wahren Namen nennt.

Wie empfinden Sie die deutsche Debatte, in der versucht wird, die Vertreibungsgeschichte wieder mehr in den Vordergrund rücken?

Schauen Sie: Es besteht überhaupt kein Zweifel, dass das, was passiert ist, furchtbar war. Das Ganze war grauenhaft. Umgekehrt muss man wissen, dass die Sache ihre Vorgeschichte hatte. Ich verstehe absolut, wenn die Leute wissen wollen, was mit ihren Großeltern geschehen ist. Ich bin aber dagegen, wenn das politisch instrumentalisiert wird. Ich glaube, wir sollten uns endlich mit der Gegenwart und der Zukunft beschäftigen. Beides ist kompliziert genug. Wenn man Geschichte instrumentalisiert, dann führt das immer zu einer Katastrophe. Das ist die Erfahrung des 20. Jahrhunderts.

Unterstellen Sie Erika Steinbach, der Präsidentin des Bundes der Vertriebenen, dass sie die Geschichte instrumentalisiert?

Ich unterstelle nie jemandem etwas. Aber manche ihrer Äußerungen wirken so. Ich hoffe, Frau Steinbach ist voll des besten Willens.

Die große Koalition in Deutschland hat vereinbart, dass es in Berlin ein "sichtbares Zeichen des Gedenkens an die Vertreibung" geben soll. Was halten Sie davon?

Ich meine, so etwas ist wahrscheinlich nicht ideal in der Hauptstadt eines Landes, das sicher eines der Hauptbetroffenen der Vertreibung war, aber ohne dessen Zutun der ganze Prozess in Europa gar nicht losgegangen wäre. Nicht nur Menschen, sondern auch Orte haben ihre historische Belastung - Berlin für viele Polen, München für die vielen Leute aus den böhmischen Ländern, Workuta für viele Deutsche. Das muss man in Rechnung stellen. Ich war ein Anhänger der Idee, dass Breslau ein idealer Ort für eine Gedenkstätte gewesen wäre. Dort kommt alles zusammen - zunächst lässt sich an die Flucht der Polen erinnern, dann an die Vertreibung der Deutschen, und dann ist es wieder von Leuten neu besiedelt worden, die ihrerseits vertrieben worden sind.

Können Sie erklären, warum die Vertreibungsfrage zwischen Polen und Deutschland zu so viel Ärger führt, während es zwischen Tschechien und Deutschland inzwischen relativ ruhig ist?

Seien Sie etwas objektiver! Vor zehn Jahren war es umgekehrt - zwischen Polen und Deutschland herrschte hervorragendstes Einvernehmen, und das Verhältnis zwischen Deutschland und der Tschechischen Republik war etwas angespannter. Das wechselt und hat selten nur eine Ursache. Wer einmal eine Verletzung am Knochen gehabt hat, weiß, dass er bei jedem Wetterwechsel Schmerzen verspürt. Das ist in der Politik genauso. Es mögen ja vielleicht nur Phantomschmerzen sein, aber sie tun weh wie echte Schmerzen.

Was war für Sie das auslösende Moment, sich politisch zu engagieren?

Das ist eine frühkindliche Prägung. Wenn man Jahrgang 1937 ist und als Kind mitten im Krieg zu denken beginnt - Heydrich.

.der Statthalter Hitlers in Prag während der deutschen Besetzung.

.hat uns aus Schloss Orlik hinausgeschmissen, dann kam das Bombardement im April 1945, der kommunistische Putsch im Jahr 48. Wenn man als Kind erfährt, wie sich die Politik mit einem selbst beschäftigt, dann fängt man auch als Kind an, sich mit der Politik zu beschäftigen.

Als Sie aus der Tschechoslowakei fort mussten, hätten Sie auch sagen können: Das Kapitel ist für mich abgeschlossen. Warum haben Sie das nicht getan?

Ich sah beim besten Willen nicht ein, warum ich mir von den Kommunisten mein Zuhause nehmen lassen sollte. Wie komm' ich dazu? Diesen Triumph wollte ich denen nicht gönnen. Es ist eine persönliche Geschichte, wie es dazu gekommen ist.

Verraten Sie sie uns?

Das ist jetzt 59 Jahre her. Es war also der kommunistische Putsch im Jahr 1948, und ich bekam, wie immer zu dieser Jahreszeit, Anfang März, eine Grippe. Ich musste infolge dessen nicht zur Schule gehen, und meine Schwester hatte zu Weihnachten ein Radio bekommen, was eine Sensation war. Ein ordentliches Radio. Eines Morgens war ich noch im Schlafrock und hab' das Radio eingeschaltet. Es spielte ernste Musik - aus "Mein Vaterland" von Smetana. Seither frage ich mich immer, wenn ich diese Musik höre: Um Gottes Willen, was ist passiert? Kurze Zeit danach kam in den Neun-Uhr-Nachrichten, dass der damalige Außenminister Jan Masaryk, der ungeheuer beliebt war im Lande, in der Früh Selbstmord verübt hätte. Auch ich als Kind verstand, dass das wohl kein reiner Selbstmord war. Ich hatte ja ein paar Tage vorher vom Fenster aus die marschierenden kommunistischen Milizen gesehen. Und mir war klar, dass damit der letzte Nagel in den Sarg der freien Tschechoslowakei geschlagen war.

Diese Erkenntnis hatten Sie schon als zehnjähriges Kind?

Man kann die Kinder von damals nicht mit den heutigen vergleichen. Heute ist ein zehnjähriger Knabe so aufgeklärt, wie es damals ein Doktor der Gynäkologie kaum war. Dagegen hat heute ein Zwanzigjähriger kaum Ahnung von der Politik. Wir hatten Ahnung. Ich kann heute noch Mitglieder der damaligen Regierung aufzählen. Meine Mutter, die eine sehr weise Frau war, hat mir schon einige Zeit zuvor gesagt: Wir werden wahrscheinlich weggehen müssen. Als ich dann die Geschichte mit Masaryk

gehört habe, habe ich gesagt: Ich gebe nicht auf, bis dieses Land frei ist. Nun, es ist frei. Ich behaupte nicht, dass es durch mein Zutun erfolgte, aber es ist frei. Ich hab' Zeit meines Lebens Politik gemacht. Als ich 1959/60 in München studiert habe, war ich sogar Mitglied im Asta und habe die Anfänge des SDS mitgemacht und alles.

Es wird über Sie gesagt, dass Sie in dieser Zeit ein Boheme-Leben geführt haben.

Zu der Zeit ließ sich das ja noch vereinen. Erstens wird man nicht so schnell müde, und man kann nicht behaupten, dass mich die Politik nicht mehr interessiert hätte als die Mädchen.

Wie haben Sie Vaclav Havel kennen gelernt?

Das war Mitte der achtziger Jahre. Ich habe die Helsinki-Föderation für Menschenrechte geführt und das Dokumentationszentrum der tschechischen Literatur, der Samisdat-Produktion, aufgebaut. Ich habe mich gar nicht bemüht, Havel zu treffen, nicht einmal, als ich in Prag war. Ich habe gewusst, hinter ihm würde Begleitung sein und hinter mir auch. Ich habe mir gesagt: Warum soll ich ein Treffen von vier Polizisten veranstalten? Aber dann hat er mir ausrichten lassen, er würde mich sehr gern treffen. Daraufhin haben wir uns in einem lärmenden Lokal am Wenzelsplatz verabredet. Der Lärm war wichtig, weil wir nicht abgehört werden konnten. Wir haben zwei Stunden zusammengesessen. Er sagte mir, es störe ihn überhaupt nicht, wenn ich ihn besuche. Wenn die vier Herren draußen warten müssten, dann sei das deren Problem, nicht unseres. Ab dann haben wir uns regelmäßig getroffen.

Wann hatten Sie das Gefühl, dass der "reale Sozialismus" scheitern würde?

Das kann ich Ihnen genau sagen. Ich war mit einem Bekannten zusammen, der mit Havel telefonierte hatte und dabei diese Geschichte erfuhr: Die Havels waren vom Land zurück nach Prag gekommen, als überraschend Jugendfreunde aus Mähren vor der Tür standen. Die waren völlig unpolitisch, niemand von der Charta 77. Es war nichts zu essen und zu trinken im Haus, woraufhin Vaclav Havel getan hat, was jeder normale Prager tut. Man holt den großen Krug aus der Küche, geht ums Eck ins Wirtshaus, lässt sich den Krug mit dem guten Bier vollschenken und bringt ihn zurück in die Wohnung, um die Gäste zu bewirten. Havel nahm also seinen Krug und wollte hinunter gehen. Auf der Stiege im Treppenhaus war wie immer ein Kieberger, ein Geheimer. Und der sagte zu Havel: "Wir wissen ganz genau, Ihr Besuch ist völlig unpolitisch. Wissen's was? Geben Sie mir den Krug. Ich hol' für Sie das Bier. So geschah es auch." Daraufhin habe ich zu meinem Bekannten gesagt: Jetzt geht das Regime unter. Wenn schon die Staatspolizei sich überlegt, wie sie ihren Ruf verbessern kann! Der Staatspolizist holt das Bier! Ich wusste: Jetzt hört es auf. Und so war es auch. Dann hat es vielleicht noch ein Jahr gedauert, und es war wirklich Schluss.

Wann haben Sie entschieden, nach Prag zurückzukehren?

Sofort im Dezember 89. Ich wollte, dass die Dinge in Bewegung bleiben.

Sie waren dann Havels Kanzler, Bürochef des Staatsoberhauptes. Wer hat wem mehr zu verdanken? Sie Havel oder er Ihnen?

Ich dem Präsidenten Havel. Gar kein Zweifel.

Es heißt, Sie seien Havels wichtigster Berater gewesen.

Es gab verschiedene Berater. Sehr viele haben damals mit Havel diskutiert. Ich war einer von ihnen. Man soll meinen Einfluss nicht überschätzen. Der Eindruck von außen ist das eine, und das Wissen, wenn man dabei war, ist das andere.

War es denn schwierig, einer Gruppe von Dissidenten das Regieren beizubringen?

Ich bitte Sie: Ich bin vorher auch nie in einer Regierung gewesen. Ich habe niemandem etwas beigebracht. Wir waren eine begeisterte Truppe, die da angetreten ist - sicher alle miteinander Dilettanten. Gar kein Zweifel. Wir haben den Job während der Arbeit gelernt, und erstaunlicherweise ist das gar nicht so schlecht gelungen. Die größte Überraschung war, dass ich überhaupt in diese Crew aufgenommen wurde. Ich habe nicht erwartet, dass mich der Präsident zur Mitarbeit auffordert - gleich am Tag, an dem er gewählt wurde, am 29. Dezember 1989.

Im Jahr 2009 wird Tschechien die EU-Präsidentschaft übernehmen. Hätten Sie gedacht, dass sich die Geschichte so rasant entwickelt?

Ich habe schon geglaubt, dass das relativ schnell gehen wird. 50 Jahre totalitäre Systeme, von 1939 bis 1989, haben natürlich entsetzliche Folgen. Aber ich wusste immer, was in dem Land und in seinen Menschen steckt. Wir waren bis 1939 ein völlig normales europäisches Land. Als der Bann einmal gebrochen war, war mir klar: Das wird schon weitergehen.

Was ist Europa für Sie?

Ein Kontinent zunächst einmal. Politisch gesehen ist Europa ein Prozess, der noch läuft. Die Europäische Union ist nichts Abgeschlossenes, sondern entwickelt sich fortlaufend.

Wie weit geht für Sie Europa?

Der Ural ist eine geografische Grenze. Aber was das politische Projekt angeht, so ist es dringend notwendig, die Integration des Westbalkans so schnell wie möglich abzuschließen. Wenn wir diese Länder nicht integrieren, dann bewahren wir, mit Verlaub gesagt, unter unserem Hintern das Pulverfass, das der Balkan schon die letzten 150 Jahre war. Ich bin überzeugt, dass man ohne Pulverfass sicherer sitzt. Das ist für mich die erste Aufgabe.

Was ist mit der Ukraine?

Die Ukraine hat eine europäische Zukunft. Ich traue mich aber nicht abzuschätzen, wie lange der Annäherungsprozess dauern wird. Ich bin ein Gegner davon, allzu viel Geschichte in die Politik hineinzutragen, aber wir sollten nicht vergessen, dass vor dem Einbruch der Mongolen Kiew ein selbstverständliches Mitglied der europäischen Staatengemeinschaft war. Damals heirateten die Kiewer Fürsten die Prinzessinnen aus Europa.

Sie reden von einer Zeit, die bald 800 Jahre zurück liegt.

Ich wollte nur daran erinnern, was schon einmal war. Ich behaupte nicht, dass der Integrationsprozess 800 Jahre dauern wird. Aber einige Zeit wird er schon dauern.

In vielen anderen EU-Mitgliedsländern wird eine andere Priorität gesetzt. Dort heißt es, erst einmal müsse die EU funktionieren, bevor man sich an die Erweiterung macht.

Europa ist handlungsfähig. Manches könnte vielleicht einfacher sein, aber die Institutionen funktionieren.

Brauchen wir also gar keine Verfassung?

Ich glaube, wir sind uns inzwischen einig geworden, dass es nicht mehr Verfassung heißen wird. Aber egal, welchen Namen wir der Sache geben, irgendeinen Fahrplan werden wir wohl brauchen, damit es nicht zu Kollisionen kommt. Daran besteht kein Zweifel. Und ebenso unstrittig ist wohl, dass die unzähligen dicken Dokumente, die zu diesem Thema angehäuft wurden, den Ausgangspunkt bilden werden. Wir brauchen sicherlich so etwas wie ein Statut, das die Dinge einfacher und demokratischer gestaltet.

Den 600-Seiten-Wälzer, der jetzt auf dem Tisch liegt, wollen Sie also nicht?

Gott bewahre uns davor. Was immer sich dem Gedanken einer Verfassung auch nur nähert, muss so geschrieben sein, dass es auch längere Zeit Bestand haben kann. Da gehören Sachen nicht hinein, die äußerst zeitgebunden sind. Davon sollten wir uns unbedingt lösen. Wir sind im 21. Jahrhundert, wir können nicht den ganzen Ballast des 20. Jahrhunderts mit uns herumschleppen.

Manche meinen, man müsste noch weiter zurück gehen, sie wollen einen deutlichen Verweis auf die christlich-jüdischen Wurzeln Europas.

Ich brauche das nicht. Jemand hat einmal sehr schön gesagt, Europa sei auf ein paar Hügeln gegründet: auf Sinai und Golgatha einerseits sowie der Akropolis in Athen und dem römischen Kapitol andererseits. Das zu leugnen wäre töricht. Für mich persönlich ist das so selbstverständlich, dass man es nirgendwo hineinschreiben muss. Ich habe aber auch nichts dagegen, wenn man es aufschreibt. Doch aus den bitteren Erfahrungen meines Lebens weiß ich auch, dass historische Verweise gemeinhin zu Streit führen. Wir müssen die Geschichte kennen, um zumindest die ärgsten Fehler nicht zu wiederholen. Aber zu viel Historismus ist auch falsch. Historische Erfahrungen werden übrigens so gut wie nie übertragen, Vorurteile jedoch werden von Generation zu Generation immer weiter gereicht.

Was also ist nötig?

Wir brauchen einen Text, der uns über die nächsten Jahrzehnte begleiten wird und über den wir nicht bei jedem Europäischen Rat aufs Neue in Streit geraten. Ein klares und einfaches, leicht lesbares Dokument.

Das gibt es bisher in der EU nicht.

Da kann ich Ihnen leider nicht widersprechen. Aber ich kann Ihnen sagen, was ich mir wünsche.

Wie würde ein leicht lesbarer erster Satz klingen?

Der fällt mir auf Anhieb nicht ein. Ich bin kein Dichter. Aber ich verwende diese Beschreibung ganz gern: Der Text müsste die Eigenschaften eines Fahrplans haben. Er muss Abläufe klar regeln, vermeiden, dass zwei Züge auf dem gleichen Gleis in entgegengesetzter Richtung aufeinander zu rasen, leicht erfassbar und als allgemeines Regelwerk von allen akzeptiert sein.

Ihr Land ist wie das Baltikum, Polen, Ungarn und die Slowakei von der westlichen Flanke des Ostens zur östlichen Flanke des Westens geworden. Können Sie nachvollziehen, dass Russland darüber beunruhigt ist?

Es ist nie ganz leicht, wenn man einen Abstieg seines Status hinnehmen muss. Da spreche ich aus ganz persönlicher, reicher Erfahrung. Es war auch zum Beispiel für Großbritannien und Frankreich nicht leicht, den Verlust ihrer Weltreiche hinzunehmen. Und wenn Sie ehrlich sind: Die Deutschen empfinden es noch immer als schmerzlich, dass die deutschen Sprachinseln von Böhmen über Siebenbürgen und das Baltikum bis an die Wolga weitgehend verschwunden sind. Es bedeutet nämlich, dass Deutsch als lingua franca Mitteleuropas, als weithin gebräuchliches Verständigungsmittel, verloren gegangen ist. Solche Entwicklungen sind schmerzlich, gar kein Zweifel.

Das ist vergleichbar mit Russland?

Aus Moskauer Sicht ist der Verlust des Status einer Supermacht einfach schmerzhaft. Mit Ausnahme Sibiriens sind Russland alle Territorialgewinne seit Iwan dem Schrecklichen verloren gegangen. Weil sich das sehr schnell vollzog, ist der ganze Vorgang psychologisch noch schwerer verdaulich. Russland hat ja keinen Krieg verloren. Das Sowjetreich ist in der Folge einer Implosion verschwunden. Deshalb verstehe ich eine gewisse Nostalgie.

Man hört das Aber.

Etwas anderes ist die Politik. Da wird Russland wohl irgendwann einmal in der Gegenwart ankommen und sich mit den neuen Tatsachen auseinandersetzen müssen. Das Land ist keine Supermacht mehr, aber ohne Zweifel noch immer eine Großmacht. Mit ungeheuren Möglichkeiten seiner Entwicklung. Dieses Land hätte unermessliche Chancen, wenn es sich endlich mit sich selbst beschäftigen würde, statt von großer Weltpolitik zu träumen und seine Raketenrüstung voranzutreiben. Ich finde es unverständlich, dass Moskau immer wieder so viel in diese Dinge investiert, statt zu erkennen, dass man erst einmal das eigene Land erobern müsste. Zu glauben, dass man in Mitteleuropa die alten Einflusszonen wiedererlangen und darüber hinaus noch eine Einspruchszone erhalten kann, das ist eine verfehlte Politik. Das muss man bei aller Freundschaft und Sympathie für die Russen zurückweisen. Das geht nicht. Die russische Politik macht mir Sorge.

Der frühere deutsche Bundeskanzler Schröder bezeichnet dagegen Putin als "lupenreinen Demokraten".

Ich habe keinerlei Informationen, welche Lupe der frühere Bundeskanzler verwendet.

ČESKÁ ZAHRANIČNÍ AKTIVITA NA DALŠÍCH ÚROVNÍCH

**TISKOVÁ ZPRÁVA ČSSD
Z JEDNÁNÍ O AMERICKÉ PROTIRAKETOVÉ OBRANĚ
V CENTRÁLE NATO V BRUSELU DNE 1.3.2007
(5.3.2007)**

Na základě pozvání Stálé delegace ČR při NATO jsem se zúčastnil v rámci delegace Výboru pro obranu PS PČR jednání s ředitelem americké Agentury pro protiraketovou obranu (Missile Defense Agency – MDA) generálem Henry Oberingem.

Generál Obering nás informoval o tom, že systém americké protiraketové obrany má být dokončen v roce 2013, včetně části systému umístěného ve střední Evropě. Pro ČR se předpokládá použít modernizovaný radar, který je v současné době umístěn na základně v Tichomoří. Při budování evropské části americká strana počítá s náklady ve výši 225 mil.USD. Ředitel MDA ujistil, že je v zájmu USA začlenit americký systém do protiraketové obrany NATO.

Problémem Severoatlantické aliance je nejednotnost členských zemí ve stanovení míry nebezpečnosti hrozeb a z toho plynoucích rizik souvisejících s vývojem balistických raket dlouhého doletu a ve způsobu ochrany členských zemí NATO. Severoatlantická aliance doposud nerozhodla o variantě řešení dle schválené Studie proveditelnosti protiraketové obrany NATO. Předpokládá se dlouhodobá diskuse, která by mohla vyústit v nějaké rozhodnutí až na výročním zasedání Severoatlantické aliance v roce 2008. Na základě mého požadavku na odborné konzultace byla s ředitelem Oberingem dohodnuta mise expertního pracovníka MDA přímo na velvyslanectví USA v Praze.

Antonín Sed'a, mluvčí ČSSD pro obranu

www.cssd.cz

**TISKOVÁ ZPRÁVA ČSSD
ČSSD VYZÝVÁ ZELENÉ A KDU-ČSL,
ABY ODMÍTLI EUROSKEPTICKÉ NÁZORY PREMIÉRA TOPOLÁNKA
(7.3.2007)**

ČSSD považuje vystoupení premiéra Mirka Topolánka v Bruselu, kdy prezentoval v odstupu několika málo hodin zcela rozdílná stanoviska ČR k evropské politice, za politováníhodné selhání.

Premiér Topolánek vyvolává svými postoji pouze zmatek a zavdává k pochybnostem o tom, že ČR je partner, který má v evropské politice jasno. Nejdříve ubezpečí předsedu Evropské komise José Barrosa o vstřícném postoji české vlády k euroústavě, aby následně na PR akci předsedy britských konzervativců Camerona zcela obrátil. Následné vysvětlování o „nepochopení jeho slov“ po jednání s předsedou Evropské komise Barrosem působí jako klukovská výmluva, nikoliv jako stanovisko premiéra suverénní země.

Premiér Topolánek by si měl co nejdříve uvědomit, že již není pouze předsedou ODS, kdy může na mezinárodním poli zastávat její extrémně euroskeptické názory, ale také předsedou vlády, který prezentuje pozici celé země.

Vláda by si měla co nejrychleji udělat jasno v zahraniční politice, protože schizofrenní chování premiéra Topolánka v Bruselu zásadním způsobem poškozují pozici České republiky v Evropské unii. Vyzýváme v této souvislosti koaliční partnery ODS, aby se vyjádřili, zda souhlasí s vystoupením premiéra Topolánka a tím akceptují jeho názory jako názory celé vlády, anebo aby se od jeho euroskeptických slov distancovali.

www.cssd.cz

**TISKOVÁ KONFERENCE KSČM
NÓTA VELVYSLANECTVÍ USA
JIŽ OBSAHUJE URČITÉ PŘÍSLIBY ČR
(22.3.2007)**

Na tiskové konferenci KSČM 22. března 2007 vystoupili se dvěma mimořádně závažnými aktuálními tématy poslanci Miroslav Opálka, místopředseda Výboru pro sociální politiku PS, odborný mluvčí KSČM pro resort práce a sociálních věcí - "KSČM odmítá chystaný útok pravice na solidární daňový a sociální systém v ČR", a Václav Exner, poslanec Zahraničního výboru PS a odborný mluvčí KSČM pro zahraniční otázky - "Nóta Velvyslanectví USA obsahuje určité přísliby ČR".

Václav Exner, poslanec, člen Zahraničního výboru PS PČR, odborný mluvčí KSČM pro zahraniční otázky (dále VE):

Pokud jde o radarovou základnu USA v ČR, jsem zde proto, abych znovu a znovu zopakoval postoj KSČM: JSME PROTI TÉTO ZÁKLADNĚ.

Dal jsem vám k dispozici prohlášení, které vzniklo jako společná iniciativa poslanců a dalších občanů z Polska, České republiky a Německa. Za klíčové z tohoto prohlášení pokládám toto: "...žádáme českou vládu, vládu Polska, aby řekly NE umístění těchto zbrojních systémů na svém území". Jak víte, tak k této problematice přesto, že to nebylo schváleno jako bod programu PS, se vedla ve Sněmovně rozprava, a to v rámci interpelace poslance Miroslava Grebeníčka na předsedu vlády a v rámci projednávání odpovědi na tuto interpelaci. Dále také v rámci zprávy o zasedání Evropské rady, kterou předložil ministr zahraničních věcí K. Schwarzenberg. Já bych chtěl ještě jednou upozornit na to, že se vede debata, zdali se dosud jednalo či nejednalo, a také zůstala naprosto otevřená otázka, KDO rozhodl.

Vláda se neodhodlala zveřejnit text nóty Velvyslanectví USA, kterou v lednu obdrželo MZV ČR. V nótě se naprosto jednoznačně píše o tom, že velvyslanectví vítá prozatímní rozhodnutí, že v ČR bude umístěn radar USA, a že také vítá rozhodnutí ČR, že USA mohou začít s přípravou stavení. Dále v nótě žádají, aby bylo možné uplatňovat příslušnou dohodu o umístění těchto prvků v ČR prozatímně ode dne podpisu, tedy nemají potřebu čekat na ratifikaci.

Pan předseda vlády Topolánek, přestože byl minimálně 2krát přímo vyzván, aby zodpověděl otázku, KDO rozhodl za ČR v rámci toho, o čem píše nóta Velvyslanectví USA, se této odpovědi vyhnul nebo se k ní neodhodlal.

Naopak se dozvídáme, že USA o této věci jedná s Ruskou federací a pan první náměstek ministra zahraničních věcí Pojar poslal informaci výhradně na Výbor zahraniční Poslanecké sněmovny. Seznámil jsem se s ní dříve, než jsem přišel na tuto TK. Jednání probíhají na nižších a středních úrovních. Všechna jsou z americké strany charakterizována jako brífink – oznamování určitých skutečností, případně rozhovory. Nikoli o tom, že bych byla s představiteli Ruské federace učiněna nějaká dohoda.

Další věc, která plyne z informace pana ministra Schwarzenberga: vláda vzkazuje parlamentu, ať ji v této záležitosti v zásadě neobtěžuje, že bude následně postaven před hotovou věc! Pravděpodobně víte, že ve výborech PS – v Zahraničním výboru a ve Výboru pro bezpečnost PS - byla problematika projednávána a vznikl požadavek, aby výbory dostaly text nóty Velvyslanectví USA, a jednak, aby vláda předtím, než odpoví na nótu, informovala o zamýšlené odpovědi Poslaneckou sněmovnu nebo její některé orgány, např. tyto výbory.

Musím konstatovat, že nám sděluje pan ministr Schwarzenberg toto: Ministerstvo zahraničních věcí ČR předpokládá, že odpověď na nótu bude předána americké straně do konce března. S jejím obsahem bude následně parlament seznámen. Vláda neakceptuje požadavky veřejnosti, kterou se tak často chlubí, ale naopak rozhodnutí o tom, jak reagovat na nótu, bude přijato vysloveně kabinetně a pak předloženo k diskusi parlamentu. Znovu konstatuji, že ani samotnou nótu MZV v oficiálním překladu neposkytl! To, o co jsem projevil zájem, byl neoficiální překlad této nóty bez příloh.

Také problematika veřejné informovanosti, která je obsahem informace ministra zahraničních věcí Schwarzenberga, je toho typu, že vláda se chlubí tím, že "veřejná informovanost bude maximálně průběžně zajištěna". To slibuje směrem k veřejnosti i směrem k ústavním orgánům. Zatím se tak neděje a pravděpodobně se tak nebude dít ani do budoucna.

V nejbližších týdnech má vláda projednat komunikační strategii, k tomu je sestaven komunikační tým a jsou vynakládány značné prostředky. Vyšlo zvláštní číslo A Reportu, které vydalo ministerstvo obrany, a to obsahuje zajímavé informace. Například: Bezpečnostní rada státu souhlasila s jednáním s USA dříve, než jsme obdrželi nótu USA, a ministryně obrany ČR byla také požádána dříve, než přišla nóta... (?!?).

Konzultační tým má být z prostředí akademické obce a nezávislých (neslyšitelné – pozn. MH). Konstatují, že všechno, co jsme dostali z vlády, obsahovalo jen pozitivní postoje k této problematice. Všechny negativní postoje i z oficiálních míst jsou důsledně eliminovány!

Nebylo vůbec vyjasněno, z čeho tato komunikační strategie bude financována. Neoficiálně máme k dispozici údaj, že by měla stát 200 milionů korun z jednotlivých zdrojů v ústředních úřadech státní správy v ČR, ale máme také nepotvrzenou informaci, že USA nabídly, že tuto komunikační strategii také zafinancují přibližně v částce 200 milionů korun! Tato masová informační kampaň má zvrátit mínění občanů ČR o tom, že tady radarovou základnu, ani jinou vojenskou základnu USA či kohokoli jiného, nechceme.

Je to další podraz na suverénní a svobodné myšlení našich občanů! „Masáž“, která nás má v budoucnosti očekávat.

Dotaz novináře: Čtu společné prohlášení, resp. jeho návrh - podařilo se kontaktovat Poláky, Němce a ČR; ptám se na okolní státy – Rakousko, Maďarsko, Slovensko. Tyto státy by se k možné radarové stanici měly nějakým způsobem vyjádřit?

V. E.: Společná česko-polsko-německá platforma vyšla z iniciativy Oskara Lafontaine, německého levicového poslance Bundestagu. On se hlásí k samotnému textu, který podporujeme, vč. toho, že souhlasíme s tím, že tyto zbraně jsou namířeny proti Rusku a Číně. Jiné tvrzení ztrácí důvěryhodnost. Poslanci za společný klub sociální alternativy (WASG), kterou vede Oskar Lafontaine, a strany Levice.PDS (Die Linke.PDS) v Bundestagu, jsou signatáři tohoto prohlášení. V Polsku jsou to politici ze Svazu demokratické levice, kteří se hlásí k této platformě.

Pokud jde o postoje, tak pravděpodobně víte, že celá řada zemí se oficiálně postavila k této problematice zdrženlivě nebo odmítavě a v celé řadě zemí jde o to, že je nutné se podívat na to, kdo vlastně mluví. Jsou zastánci i odpůrci takového řešení. Částečně, pokud jde o zastánce, je cítit toto:

„Ve 14 zemích v rámci EU a NATO jsou základny USA – tak si je tam mějte také, my vám to přejeme“!. Z některých je cítit to, že jsou rádi, že si to „vylížete za nás“. Pak

jsou přímí odpůrci – z členských států NATO se nejjednoznačněji vyjádřila norská ministryně obrany, která řekla, že tento systém je proti současnému trendu snižování výzbroje v Evropě a na celém světě. Podobně se k těmto krokům přihlásili někteří další politici.

Např. v Dánsku je dle zprávy, kterou poslal velvyslanec, situace takováto: vládní koalice většinově spíše vítá, když bude Evropa lépe přikryta takovýmto obranným systémem, zatímco celá opozice se staví velmi výrazně proti tomuto postoji.

Podobné rozdělení je nejcharakterističtější v Německu, kde se výhrady vyskytují i na straně vládní koalice, a to poměrně razantní. Německu vadí, že systém má být dvojstranný, že o něm není diskuse v rámci EU a NATO, což USA, budou-li k tomu trochu tlačeny, rády napraví.

Analogicky se mluví např. ve Francii, v Rakousku, v Lucembursku, kde jeden z členů vlády se s pochybami vyjádřil o tom, že by tento systém mohl přispět k tomu, aby Evropa byla bezpečnější.

Pokud jde o Slovensko, tak znáte vyjádření ministerského předsedy.

Pokud jde o Rusko, již jsem se o tom zmínil. I když USA s nimi možná jednájí tak, jako s námi (možná je počet jednání, která jsou vedena v Pojarově informaci, vyšší), nikde z toho nevyplývá, že by tuto věc schvalovali. Naopak je známo mnoho prohlášení, že je nutno na to reagovat recipročně. Rusko půjde dvěma cestami – vytvářením obdobného systému a vytvářením systému, které budou na jiných fyzikálních principech.

O odmítavém postoji Íránu, který je uváděn jako důvod toho, proč se to u nás umísťuje, je mnoho známo. Tak si myslím, že jsem udělal určitý průřez.

V žádném případě nemůžeme říci, že by naši spojenci, partneři, obecně Evropa byli tímto systémem nějak nadšeni. Nedá se to říci paušálně. Existuje velmi velká část evropské veřejnosti, která je tím zneklidněna. Většina obyvatel podle prakticky všech průzkumů se staví proti umístění prvků Národní raketové obrany USA v těchto zemích.

M. Hoření, tisková mluvčí ÚV KSČM: .. a také se většina občanů staví za referenda.

V. E.: Zde vám ukazuji některé dopisy a maily občanů, kteří se velmi razantně staví proti radarové základně, vyzývají nás, poslance, abychom jim sdělili náš postoj. Argumenty, které píší, jsou velmi odůvodněné. Ať už to myslí za bezpečnost všech obyvatel ČR, ale mnozí z nich uvádějí argumenty, které se jich osobně týkají.

M. Hoření, tisková mluvčí ÚV KSČM: Končím tiskovou konferenci.

**STANOVISKO ÚV KSČM
K BERLÍNSKÉ DEKLARACI
(24.3.2007)**

Evropská unie v těchto dnech slaví půlstoletí své existence a připomíná si 50. výročí podpisu Římských smluv. K této příležitosti byla pod německým předsednictvím vypracována Berlínská deklarace, která by měla vyjadřovat základní filozofii pro současnou dobu a vytyčovat další postup v blízké budoucnosti.

Předběžně zveřejněný text je však pro mnohé zklamáním. Místo odpovědí na aktuální otázky Evropské unie je deklarace souborem obecných formulací, které lze různě a podle potřeby interpretovat. Jde o další z řady nezávazných a kompromisních dokumentů. Evropská levice přitom dlouhodobě poukazuje na množství problémů, které nazrály a vyžadují řešení.

Veřejnost v členských zemích EU se stále větší skepsí vnímá skutečnost, že rozhodnutí, která se ve svých důsledcích dotýkají širokých vrstev lidí, jsou činěna daleko od běžného občana, a to zejména ta rozhodnutí, která zvýhodňují velký kapitál. V souvislosti s tím je často vznášen, nejen námi, požadavek zejména levicových stran na ukončení utajované diplomacie.

Nynější EU je třeba demokratizovat. Pravomoci institucí EU musí být limitovány s jasným vymezením kompetencí evropských a národních orgánů. Praxe ukazuje, že nelze zvyšovat pravomoc Komise EU a jejího byrokratického aparátu na úkor národních parlamentů. K návrhu evropské ústavní smlouvy EU je nezbytné uskutečnit národní referenda, včetně ČR, kde to budeme i nadále prosazovat.

Základní zákon EU musí upřednostňovat regulovaný sociální stát a sociální lidská práva podle Charty OSN před neoliberalismem. Je nezbytné, aby při koordinaci hospodářské politiky v EU byly primárními cíli plná zaměstnanost a sociální péče. Před rostoucími tlaky na životní úroveň by měla chránit nová strategie pro solidaritu, rovnost a společenský rozvoj.

V zahraničně politické oblasti vystupuje do popředí s mimořádnou naléhavostí požadavek na skončení účasti členských zemí EU v agresivních válkách. V souvislosti s tím je třeba posilovat všeobecný respekt k rozhodnutím OSN. Do budoucna je nepřijatelná koncepce další militarizace EU.

Současné vedení EU s uspokojením slaví uplynulé půlstoletí. Odhlíží však od problémů dneška a nenalézá konkrétní východiska pro zítřek. Berlínská deklarace je tak šancí, která byla promarněna.

Obsah:

PREZIDENT ČESKÉ REPUBLIKY	1
PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY POSLANECKÁ SNĚMOVNA	8
PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY SENÁT	11
VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY	13
MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ	35
ČESKÁ ZAHRANIČNÍ AKTIVITA NA DALŠÍCH ÚROVNÍCH	48

Upozornění:

v souvislosti s probíhající širokou diskusí o vybudování základny USA na teritoriu České republiky jsme se rozhodli zveřejnit zvláštní materiál – samostatnou přílohu ZP – Dokumenty 3/2007 s názvem „Vybrané zahraniční reakce na možnost umístění základny USA na území ČR a Polska“. Příloha je distribuována společně s ostatními brožurami ZP (Data, Dokumenty).

Redakce ZP

Není-li u jednotlivých příspěvků uvedeno jinak, bylo použito informací ze zdrojů ČTK

ISSN 1210-5600

Zahraniční politika České republiky – Dokumenty.
Vydává odbor administrativy a zpracování informací
Ministerstva zahraničních věcí ČR, Praha.
Odpovědný redaktor PhDr. Vladimír Chaloupka

